Prejeto 14. XII. 1932
kraj. — prilog.

Poštnina plačana v gotovini.

Leto XIII., štev. 290 — Ljubljana, sreda 14. decembra 1932 — Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3 — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica štev. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Račun pri poštn. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—, Za inozemstvo Din 40.—.

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440
Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo — Oglasi po tarifu.

Kritičen položaj Herriotove vlade

Herriot je v nevarnosti, da ga bo vprašanje vojnih dolgov strmoglavilo — Nov korak francoske in angleške vlade v Washingtonu

Pariz, 13. decembra, g. V Parizu vlada skrajna politična nervoznost in vse z nestrpnostjo pričakuje izida današnje seje poslanske zbornice. Herriotu gre namreč za biti ali nebiti. Tako zunanja kakor finančna komisija zbornice sta odklonili od ministrskega predsednika predloženo besedilo vladne note o plačilu dne 15. decembra zapadlega obroka Ameriki, in sicer zunanja komisija s 25 : 4 glasovom, finančna pa z 22 : 13 glasovom. Stališče vlade je zaradi tega izredno kritično ker je malo verjetno, da se ji bo posrečilo dobiti za svoje predloge večino v plenumu. Francoska vlada izjavlja namreč v svoji noti Zedinjenim državam, da bo plačala dne 15. decembra zapadli obrok v višini 19 milijonov dolarjev, prosi pa obenem, naj se to plačilo uporabi kot akontacija na dajatve po novi ureditvi dolgov. Vlada sporoča dalje, da v bodoče, če plačevanje dolgov do zapadlosti prihodnjega obroka ne bo na novo urejeno, ne bo mogla več nositi bremen medzavezniških dolgov.

Pred glasovanjem v odborih je Herriot še pojasnil politične koristi pridržkov, češ da so v interesu francoske-angleške solidarnosti. Na posebno vprašanje je še izjavil, da se mu zdi zelo verjetno, da bo Anglija po 15. decembru ustavila nadaljnja plačila.

Parlamentarne politične skupine so zasedale ves dan. Proti poldnevu je bilo videti, da se splošno razpoloženje v primeri z včerajšnjim dnem ni izpremenilo.

Pri levičarskih radikalih se je kazala volja za plačilo ob obojestranskih pridržkih. Če pa ne pride do tega postopka, na kar se da sklepati po najnovejših vestih iz Washingtona, je verjetno, da se bo velika večina skupine izrekla proti plačilu s samo enostranskimi pridržki. Tako bi vlada mogla računati samo z nekaterimi glasovi te skupine, ki jo je dosedaj še vedno podpirala, kadar je šlo za zaupnico.

Iz zanesljivega vira se doznava, da bo 20 članov levičarske radikalne skupine glasovalo proti vladnemu predlogu. Če se to res zgodi, se bo vlada opirala porazu pri glasovanju le tedaj, če se socialistična skupina vzdrži glasovanja, česar pa ni pričakovati.

O radikalnih socialistih se širijo glasovi, da se bo skoraj polovica članov kluba izrekla proti plačilu ter so odločeni tudi izstopiti iz kluba, če bi vztrajal na disciplini poslancev pri glasovanju.

Plenarna seja zbornice

Na plenarni seji zbornice, ki se je pričela ob 3. popoldne, je v razpravo o vojnih dolgovih prvi posegel desničarski poslanec Marin, ki je zavrnil včerajšnje Herriotove izjave v zbornici. Hoover je tisti, ki je prelomil pogodbe. Vladni pridržki so ničevi. Če plačamo, bomo morali plačevati enprej. Sicer pa je bila francoska zbornica vedno mnenja, da so reparacije in vojni dolgovi med seboj tesno povezani. Zato ne gre, da se samo Franciji nalože vojna bremena. Marin je zahteval gladko odklonitev plačila brez vsakih pridržkov.

Seja poslanske zbornice je bila ob 17. uri prekinjena, da se še enkrat sestanejo parlamentarni odbori. V teku večera se je zbornica zopet sestala in bo trajala seja najbrže vso noč. Položaj je silno kritičen in ni izključeno, da bo moral Herriot demisionirati.

Nova nota Francije in Anglije

Pariz, 13. decembra AA. Besedilo nove francoske note Zedinjenim državam, ki jo je francoska vlada predložila zbornici, je naslednje:

1. Vlada jemlje na znanje ameriški odgovor z dne 8. decembra, v katerem ameriška vlada dopušča možnost »proučitve vseh elementov, ki zadevajo francosko prošnjo po reviziji in njeno upoštevanje po kongresu ameriškega naroda«.

2. Zato prosi, da se brez odloga začno pogajanja za revizijo s Hoovrovim moratorijem in ukinjenjem plačevanja reparacij nezdružljivega režima.

3. Francoska vlada bo plačala 15. decembra 1932 19,261.432 dolarjev. Zahtevala bo, da se to plačilo prenese na račun nove ureditve vprašanja dolgov.

4. Vlada obvešča ameriško vlado, da Francija, dokler se ne izvrši nova splošna ureditev mednarodnih dolgov, niti dejansko niti pravno ne bo mogla nositi bremen, ki so nastala s črtanjem reparacij.

London, 13. decembra AA. Angleška vlada je poslala davi Zedinjenim državam naslednjo novo noto:

Na noto ameriške vlade z dne 11. decembra odgovarja vlada Nj. Veličanstva, da je hotela s svojo noto od istega dne podčrtati in pojasniti svoje stališče napram plačilu dne 15. decembra. Hkratu je hotela navesti okoliščine, v katerih se je odločila izvršiti plačilo.

Namen njene note gotovo ni bil dotikati se kateregakoli vprašanja, ki bi moglo prizadeti stališče ameriške vlade nasproti ameriški ustavi. Zato je tudi treba to noto čitati kot ekspoze stališča, ki ga je britska vlada sama zavzela po zrelem preudarku: vlada je pripravljena izvršiti plačilo dne 15. decembra pod vidikom, ki ga je orisala v svoji noti z dne 11. decembra, mora pa si pridržati pravico, da se povrne na ta svoj vidik ob priliki razprave o celotnem dolgovnem vprašanju, glede česar je ameriška vlada že dala svoj pristanek. Britska vlada mora vnovič vztrajati na tem, naj bi se proučevanje tega vprašanja začelo brez odlaganja.

Tudi Češkoslovaška mora plačati zadnji obrok

Praga, 13. decembra AA. Ameriški zunanji minister Stimson je odbil Češkoslovaški moratorij vojnih dolgov.

Zadnji obrok

New York, 13. dec. AA. Mnogi člani kongresa so v skrbeh, da bi mogla plačila 15. t. m. v resnici povzročiti nove resne gospodarske težave, ki bi jih Zedinjene države prav tako občutile kakor Evropo. V krogih kongresa si zato čedalje bolj utira pot spoznanje, da bo decembrski obrok res poslednji, ki ga bodo plačale evropske dolžnice Ameriki.

Ženevski sporazum in Nemčija

Nov akcijski načrt za nemško razorožitveno delegacijo — Neurath v avdijenci pri Hindenburgu

Berlin, 13 decembra. AA. Ker je nemška vlada podpisala ženevski sporazum in se torej Nemčija zopet vrne v Ženevo, je šef nemške delegacije za razorožitveno konferenco Nadolny sklical člane delegacije na sejo, da se pogovore o nadaljnjem delu. Delegacija odpotuje v Ženevo v začetku januarja, dotlej pa bo Nemčijo zastopal na razorožitveni konferenci Weizsaecker.

Berlin, 13 decembra, g. Državni zunanji minister Neurath, ki se je včeraj iz Ženeve vrnil v Berlin, je bil danes sprejet od državnega predsednika Hindenburga in mu je poročal o ženevskih pogajanjih. Jutri bo Neurath poročal državni vladi, v petek pa zunanjemu odboru državnega zbora. Poslanik dr. Nadolny, vodja nemške delegacije na razorožitveni konferenci, je prispel iz Ankare v Berlin. Dr. Nadolny bo v januarju zopet prevzel zastopstvo Nemčije na razorožitveni konferenci.

Kakor poroča »Vossische Zeitung« bo za nemško razorožitveno delegacijo izdelan akcijski načrt, ki bo obsegal naslednje tri skupine političnih predlogov:

1. Zahteve za varnost Nemčije, ker je ženevski sporazum priznal enakost pravic v okviru splošne varnosti.

2. Razorožitev ostalih držav, torej praktično enakopravnost v obliki, ki naj bi oboroženost teh držav prilagodila oboroženosti Nemčije.

3. Reorganizacija Reichswehra po izkušnjah v preteklem letu z ustrezajočo izrabo vseh razpoložljivih sredstev.

Ženeva, 13 decembra AA. Predsedništvo razorožitvene konference se je danes dopoldne sestalo pod predsedništvom Hendersona na zasebno sejo, na kateri je bilo sklenjeno predlagati splošnemu odboru, naj vzame na znanje nedeljsko izjavo petih velesil. Dalje je predsedništvo razorožitvene konference sklenilo predlagati, naj bo prihodnji sestanek predsedništva dne 23. januarja, seja splošnega odbora pa 31. januarja. Ko začne splošni odbor spet zasedati, bodo skušali delo razorožitvene konference čim bolj pospešiti. Splošni odbor se bo brez odloga lotil razprave o francoskem razorožitvenem načrtu. Dotlej pa bo predsedništvo proučilo razna poročila in predloge, ki mu bodo predloženi.

Ameriški komentarji

New York, 13. dec. g. Šele danes objavljajo ameriški listi komentarje o sporazumu v Ženevi. Skoraj vsi priznavajo, da sta Nemčija in Francija pokazali sicer veliko medsebojno naklonjenost, vendar pa svarijo pred iluzijami. Evropci se pogajajo po naziranju ameriškega tiska o razorožitvi s pogledi na Ameriko, vendar pa o kakšnih znakih resničnega napredka ne more biti govora. Razorožitev na svetu, kakršen je danes, sploh ni izvedljiva.

Japonci odklanjajo posredovanje

Tokijo, 13. decembra. AA. Angleško posredovanje pri japonski vladi v vprašanju kitajsko-japonskega spora in nadaljnjega zadržanja japonske delegacije v Ženevi je ostalo brez sadu. Japonska vlada je poslala svoji delegaciji v Ženevi nova navodila, v smislu katerih bo japonska delegacija odklonila svojo udeležbo v spravni komisiji. Japonski pridržki proti predložitvi kitajsko - japonskega spora komisiji devetnajstorice veljajo tudi proti udeležbi Zedinjenih držav in sovjetske Rusije v tej komisiji.

FINANČNI MINISTER DR. DJORDJEVIĆ O NOVEM DRŽAVNEM PRORAČUNU

Včeraj je bil narodnim poslancem razdeljen tiskani predlog novega proračuna — Priključen je obširen ekspoze finančnega ministra

Beograd, 13. dec. p. Danes je bil narodnim poslancem razdeljen predlog državnega proračuna za leto 1933-34. Proračunu je priložil finančni minister obširen tiskan ekspoze, iz katerega posnemamo:

Že ob priliki zadnjega proračuna za leto 1932-33 je finančni minister poudaril, da so splošne gospodarske prilike, v katerih je bil sestavljen proračun, zelo težke ne samo v primeru s prejšnjo dobo našega narodnega gospodarstva, marveč sploh v zgodovini gospodarskega razvoja vsega sveta. Dočim so se prejšnja prizadevanja v izvajanju državne proračunske politike izražala v glavnem v zaustavljanju porasta državnih izdatkov, je vlada ob predložitvi sedaj uveljavljenega proračuna stremela za tem, da bi proračun ne presegal gospodarske možnosti države, in je s sodelovanjem narodnega predstavništva proračun za leto 1932-33 znatno znižala.

Smernice novega proračuna

Predlog državnega proračuna za leto 1933-34 se ne razlikuje mnogo od sedanjega proračuna. Sestavljen je v prvi vrsti v tendenci, da se državni izdatki znižajo na najnižje mogočo mero in se tako, kolikor je mogoče, spravijo v sklad s sedanjim stanjem narodnega gospodarstva. Novi proračun je rezultat začasnih ukrepov in velikih naporov, ki se smatrajo v sedanjih prilikah za najuspešnejše, a to so rigorozna štednja, znižanje državnih izdatkov do skrajne meje možnosti. Državni proračun se mora prilagoditi stanju narodnega gospodarstva, čegar prosperiteta je v veliki meri odvisna od javnih dajatev in bremen, ki jih mora prenašati.

Ta tendenca se vidi v samem predlogu proračuna, v katerem je uspelo doseči znatno znižanje v primeri s prejšnjim proračunom. Skupna vsota izdatkov predvidenih v proračunu znaša 10.428.326.579 Din, dočim je proračun za leto 1932-33 znašal skupno 11.323.200.000 Din, tako da je novi proračun nižji za 884.873.421, napram proračunu za leto 1931-32 pa za 3.8 milijard Din. Dočim se predlog novega proračuna po svoji kompoziciji ne razlikuje od prejšnjega, pa torej po svojem končnem rezultatu kaže obširno razliko. Kolike važnosti je ta razlika v svojih posledicah tako v pogledu splošne državne delavnosti, kakor tudi v pogledu kapacitete našega narodnega gospodarstva, mislim, da ni treba posebej še poudarjati.

Pomen proračunskega ravnotežja

Veliki napor in izredne mere, ki se vidijo v sestavi proračuna imajo poleg ciljev, ki sem jih navedel, za skrajni cilj proračunsko ravnotežje, prvi in osnovni pogoj dobrega reda v državnih financah, napredka in uspeha, kakor v vseh panogah državne uprave tako tudi v vseh panogah gospodarske delavnosti. Pri sestavi proračunskega predloga ni nikdar dovolj, da je proračunsko ravnotežje doseženo samo na papirju, niti da se gleda samo na številčni rezultat. Tak proračun, v katerem bi se dohodki enostavno prilagodili izdatkom brez stvarne proučitve možnosti realizacije, bi bil nerealen in nesreča za vse državno gospodarstvo. Zato je ohranitev stvarnega proračunskega ravnotežja največja skrb vlade v vsej finančni politiki.

Svrha izvršenih izrednih ukrepov

V svojih nadaljnjih izvajanjih analizira finančni minister samo proračun in pravi dalje: Znani so finančni ukrepi, ki jih je podvzela vlada v teku sedanjega proračunskega leta in ki so imeli za svrho, da se z znižanjem izdatkov na eni strani in s povečanjem gotovih dohodkov na drugi strani ustvari primerna vsota izrednih dohodkov, s katerimi se moralo v prvi vrsti pokriti državne obveznosti iz prejšnjih let, to je, likvidirati proračunski deficit iz l. 1931./32., a na drugem mestu omogočiti normalno in redno izvrševanje proračuna za tekoče leto. Cilj in svrha teh ukrepov je bil ta, da preprečimo nezgode, ki so neizogibne, če državni izdatki niso v polni meri prilagodeni državnim dohodkom.

Minister govori nato o znižanju, ki je bilo doseženo pri sestavi novega proračuna in naglaša, da so pribranki doseženi tako pri osebnih, kakor pri materialnih izdatkih. Zelo previdno in zmerno so ocenjeni tudi dohodki. Glede tehnične strukture poudarja, da se novi proračun ne razlikuje od prejšnjih proračunov in da je sestavljen po istih načelih.

Osebni in materialni izdatki

Proračun državne administracije znaša 6.989.896.910 Din, to je za 585.223.755 Din manj od proračuna za tekoče leto. Prav tako je zmanjšan tudi proračun državnih gospodarskih podjetij za 292.649.666 Din in znaša skupno 3.448.429.639 Din.

Glede osebnih izdatkov se je **vlada postavila na stališče, da se po znižanju prejemkov državnih uslužbencev in upokojencev, ki je bilo izvedeno v letu 1932./33., nikakor ne more iti še dalje.** Pač pa so znižani nekateri krediti za osebne pristojbine. To znižanje bo naložilo merodajnim naredbodajalcem dolžnost, **da število stanje osebja v teku prihodnjega proračunskega leta prilagode višini odobrenih kreditov. Tako so znižani krediti za honorarne in pogodbene uradnike za 10 odstotkov, za dnevničarje za 20 in za delavce za 15 odstotkov.** Krediti za honorarje in nagrade, štipendije in razne podpore so znižani za 25 do 30 odstotkov. Posebno pozornost je posvetila vlada tudi takozvanim praznim mestom, ki obremenjujejo proračun; z ukinitvijo teh mest se je prihranilo 70 milijonov.

V pogledu materialnih izdatkov, so znižani percentualno izdatki tako pri nabavi in popravilu inventarja in za dovršitev začetih gradbenih del ponekod za 50 odstotkov, za nabavo knjig in tiskovin, popravilo poslopij in slično za 30 odstotkov, za splošne pisarniške stroške, razsvetljavo, kurjavo in slično za 20 odstotkov, pri poštnih napravah, pri vzdrževanju cest, mostov in slično pa za 10 odstotkov ter naposled pri potnih, selitvenih in podobnih stroških za 15 odstotkov.

Pregled izdatkov po proračunskih poglavjih

Proračuni posameznih državnih panog kažejo naslednjo sliko:

Vrhovna državna uprava: 151,552.223, za 2,256.890 Din več, kakor v dosedanjem proračunu. Sicer so bila tudi v tem proračunu dosežena razna znižanja, ki pa ne pridejo do izraza, ker so bili na drugi strani povečani krediti za Narodno predstavništvo za 5.7 milijonov dinarjev.

Penzije in invalidnine: 915.738.432 Din, to je za 42.5 milijona več, kakor v dosedanjem proračunu. Leta 1930 je bilo 53 215 upokojencev, leta 1931 je to število naraslo na 55.000 in je leta 1932 doseglo 58.142. Od tega odpade na dravsko banovino 9503. Za invalidske podpore je predvidenih v proračunu 95 milijonov, za odkup invalidnine pa 1 milijon dinarjev. Proračun je znižan v tem poglavju za 6 milijonov dinarjev, temu primerno pa se je skrčilo tudi število invalidov za 4 tisoč oseb. V dravski banovini jih je 5922.

Državni dolgovi: 1.187,288.820 Din, to je za 371.5 milijona manj kakor v prejšnjem proračunu. To znižanje je posledica dejstva, da so bili **črtani krediti za odplačilo vojnih dolgov v Ameriki, Franciji in Angliji** in za odplačilo reliefnega dolga v Angliji v zvezi s črtanjem nemških reparacij.

Ministrstvo pravde: 358.514.186 Din. Prihranki so doseženi predvsem v ministrstvu samem.

Prosvetno ministrstvo: 784,671.998 Din, to je za 31.5 milijonov manj, kakor v prejšnjem proračunu. Prihranki znašajo v ministrstvu 2.4 v osnovnem šolstvu 17.8, pri univerzah 6.6, pri učiteljiščih 1.5, pri specialnih zavodih 0.4 milijona dinarjev. **Pri ljubljanskem Narodnem gledališču je znižan proračun za 446.439 Din.**

Zunanje ministrstvo: 120.973.717 Din, to je za 16.7 milijona manj nego dosedaj. Znižani so osebni in materialni izdatki. Ukinja se dvoje poslaništev in reducira nižje osebje, večinoma dnevničarji in honorarni uradniki.

Notranje ministrstvo: 551,114.383 Din, to je za 18.4 milijona manj nego dosedaj. Prihranki so doseženi pri splošni upravi, pri žandarmeriji in pri osebnih zdatkih.

Finančno ministrstvo: 303.207.958 Din, to je za 14.8 milijona manj nego dosedaj. Znižanje je doseženo v vseh strokah in pri vseh podjetjih tega ministrstva.

Ministrstvo za vojsko in mornarico: 2.101,900.000 Din, to je za 130 milijonov manj nego dosedaj. Krediti so znižani za 112 milijonov pri vojski, za 16 milijonov pri mornarici in za 2 milijona pri pograjničnih četah.

Ministrstvo za zgradbe: 164.420.900 Din, to je za 33 milijonov manj nego dosedaj. Finančni minister naglaša, da je zelo obžalovati, da je treba tudi v tem resoru skrajno štediti, zaradi česar je onemogočeno izvajanje vsakega širšega programa. Omejiti se je treba na to, kar je najnujnejše potrebno.

Prometno ministrstvo: 152.530.804 Din, to je za 26.8 milijonov več, nego dosedaj. Kljub znatnemu znižanju izdatkov za posamezne panoge je bilo treba kredite primerno zvišati, da se naše prometne ustanove izpopolnijo in ohranijo na dosedanji višini.

Kmetijsko ministrstvo: 61,886.584 Din, to je za 7 milijonov več nego dosedaj. Povišanje se nanaša na pospeševanje kmetijstva, na kolonizacijo južnih krajev in izvajanje agrarne reforme.

Ministrstvo za trgovino in industrijo: 45,429.487 Din, to je za 5.3 milijona manj nego dosedaj. Znižanje se nanaša na osebne in materialne izdatke.

Ministrstvo za šume in rude: 301,711.489 Din, od tega za šumarstvo 68,141.822, to je za 2.2 milijona manj, nego dosedaj, za rudarstvo pa 233,563.667 Din, to je za 38.9 milijonov manj nego dosedaj. V tem gospodarskem resoru se bolj kakor v vseh drugih čutijo posledice gospodarske depresije.

Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje: 150,756.418 Din, to je za 9.5 milijona manj, nego dosedaj. Znižani so osebni in materialni izdatki ter izdatki za razne ustanove.

Ministrstvo za telesno vzgojo: 14,970.000 Din, to je za 3.2 milijona več kakor dosedaj. Povečanje stroškov gre na račun osnovanja strokovne šole za telesno vzgojo ter na račun prispevkov za razne sportne panoge in podpor za gasilstvo in slično.

Rezervni krediti so predvideni v skupnem iznosu 21,000.000 Din, to je za 3 milijone manj, nego v prejšnjem proračunu.

Državni dohodki

Priliv državnih dohodkov, fiskalnih in državnih gospodarskih podjetij, daje v primeri s prejšnjimi proračuni popolnejšo sliko. Finančni minister naglaša, da je priliv dohodkov kljub sedanjim težkim, gospodarskim prilikam vendarle zelo zadovoljiv.

Neposredni davki so v glavnem proračunani v enakem iznosu kakor do sedaj. Le zgradarina, rentni, uslužbenski in poslovnoprometni davek so proračunani nekaj višje deloma zaradi povečanja davčne osnove, deloma na podlagi doseženih rezultatov v tekočem proračunskem letu. Večji dohodek je proračunan na 120 milijonov, zato pa so neposredni davki proračunani za 305 milijonov manj kakor v tekočem proračunu; od tega je za 30 milijonov znižan predvideni dohodek iz šolnine, za 320 milijonov iz carin, povišan pa je za 30 milijonov predvideni dohodek iz taks.

Kriza denarstva

V nadaljnjih svojih izvajanjih analizira g. minister položaj glavnih gospodarskih panog v državi. Med drugim omenja tudi krizo našega denarstva, o kateri pravi:

Posledice krize našega gospodarstva, povzročene po zmedi med vlagatelji, ni bilo mogoče docela sanirati. Dviganje vlog se je nadaljevalo in imajo zaradi tega omajani kreditni odnošaji močnejši vpliv na aktivnost našega narodnega gospodarstva. Duh štednje, ki se je zadnja leta tako lepo razvijal, je brez stvarnega razloga omajan. Štednja pa je poleg dela osnovni činitelj blagostanja in kapitala, ki nam ga kot mladi državi še vedno primanjkuje. Hranilci so najmočnejši steber gospodarstva. Hranilne vloge pri denarnih zavodih glasom izkaza Narodne banke še vedno nazadujejo.

Položaj dinarja

Obširno razpravlja ekspoze finančnega ministra tudi o položaju naše valute. Dotični odstavki se glase:

Splošne gospodarske prilike so letos težje, nego lansko leto, četudi so težkoče več ali manj prehodnega in začasnega značaja. V preteklem letu je to vplivalo tudi na naš dinar. Pri ocenjevanju tega problema je treba premotriti vsa ona gospodarska in finančna dejstva, ki vplivajo na stanje valute: državni proračun, smotrena finančna politika in plačilna bilanca. Najbolj direkten vpliv izvaja na valuto državni proračun, odnosno proračunski deficit, ki ima za posledico nepovoljne psihološke momente in ustvarja krizo zaupanja v državne finance, na drugi strani pa na široko odpira vrata letečim dolgovom in pretiranemu zadolževanju pri emisijski banki. Mi se vsega tega dobro zavedamo in posvečamo zato največje napore ohranitvi proračunskega ravnotežja. Rezultat teh naporov je, da je naš proračun za leto 1932-33 uravnotežen, deficiti iz prejšnjih let pa se od meseca do meseca znižujejo.

Naša monetarna politika je ostala zdrava. Kovinska podlaga dinarja se leta 1932. ni spremenila. Skupno kritje vedno presega z zakonom predpisani minimum in znaša okoli 36 odstotkov. Rezerve čistega zlata so se povečale, tako da zlato kritje že presega po zakonu predpisanih 25 odstotkov in dosega skoro redno 30 odstotkov.

Stabilnost dinarja je odvisna tudi od plačilne bilance. *Naša plačilna bilanca je bila do Hoovrovega moratorija, ki nam je odvzel reparacijske dajatve, uravnotežena in je bil s te strani dinar docela zavarovan.* Z izgubo reparacijskih dohodkov je naša plačilna bilanca občutno prizadeta. Zaradi tega so naše devizne rezerve vedno bolj slabe in je izvrševanje inozemskih plačil vedno težavnejše. Ker tudi naš izvoz ni presegel uvoza, je postala naša plačilna bilanca začasno pasivna, tako da so se pri nas pojavile težkoče transfera v tujih valutah. V zvezi s tem je prišlo do kolebanja kurza dinarja najprej v inozemstvu, a pozneje tudi v državi.

K tej izpremembi kurza dinarja so doprinesli tudi gotovi valutno tehnični momenti. Da bi se omogočil in forsiral izvoz kmečkih pridelkov, je vlada pristala na razne olajšave izvoznikom, stavljajoč na ta način na prvo mesto interese našega gospodarstva in naše trgovinske politike. Te *olajšave pa so imele kot praktičen rezultat v monetarnem pogledu to, da so se na inozemskem trgu pojavile večje količine takozvanih »svobodnih« dinarjev, tako da je bila ponudba večja od zahteve.* Zaradi tega je moral iti kurz dinarja navzdol.

Vlada je takoj podvzela potrebne energične mere in je prepričana, da bodo ti ukrepi dovedli do pozitivnega rezultata, to je do popravila kurza dinarja v inozemstvu. **Vse te težkoče so le prehodnega značaja; naš dinar ni v nikaki nevarnosti.**

Vozni listki in »Putnik«

Beograd, 13. decembra AA. Glede na vesti, da morajo uradniki, ki potujejo v inozemstvo, kupiti vozne listke za odhod in povratek pri »Putniku«, se ugotavlja, da je bilo to objavljeno brez vednosti finančnega ministrstva. Finančni minister je s svojim sklepom dne 19. novembra prosil vse resorne ministre, naj naroče svojim podrejenim organom, da si državni nameščenci, ki potujejo v inozemstvo, kupijo vozne listke v državi, ne samo za odhod, temveč tudi za povratek, da ne bi nosili v inozemstvo denarja, ki tako lahko ostane doma. Tendenca tega ukrepa je bila torej izključno ta, da se prepreči neposredno izvažanje našega denarja iz države. Interesenti si lahko kupijo vozne listke pri katerikoli agenturi.

Pravno izenačenje

Pozornosti so vredna stremljenja Avstrije in Nemčije za izenačenje zakonodaje ali vsaj za ustvaritev enotnih podlag za obojestransko pravno stanje. V obeh državah obstojita kongruentni organizaciji, nemško-avstrijska, odnosno avstrijsko-nemška delovna skupnost (Arbeitsgemeinschaft).

Pred dnevi sta se sešli obe organizaciji na Dunaju k večdnevni konferenci. Misli, ki so se na konferenci razvijale, dokazujejo, kakšen pomen pripisujejo Nemci in Avstrijci izenačenju pravnega stanja med svojima državama. V izenačenju sodne zakonodaje vidijo najvažnejši del duhovnega in kulturnega »Anschlussa«, ki bo zedinjeval oba nemška naroda, dokler mednarodni odnošaji ne bodo dopustili dejanske, politične in državnopravne združitve.

Na čelu obeh organizacij stojijo visoke oficielne osebe, bivši ministri in odlični pravniki, predsedniki najvišjih sodišč, državni tajniki, predsedniki advokatskih udruženj itd. itd.

Konkretno so obravnavali na dunajskem zasedanju poravnalno pravo, ki je najbolj aktualno z ozirom na splošni gospodarski položaj, in reformo civilnopravnega postopka, v prvi vrsti pa reformo kazenske zakonodaje. Vsi zakoni se imajo v obeh državah sestaviti, ne le po enakih načelnih principih, marveč tudi po enakih ali vsaj skladnih podrobnih določbah. Delo je zaradi političnih in gospodarskih zapletljajev nekoliko zastalo, toda sedaj smatrata Nemčija in Avstrija za primerno in aktualno, znova smotreno nadaljevati započeto akcijo.

Vsekakor obstoji tendenca, ustvariti pravno enotnost med obema državama že sedaj. Vprašanje političnega priključenja Avstrije k Nemčiji danes res še ni aktualno. Situacije v mednarodni politiki pa se mnogokrat hitro menjavajo in če bi enkrat prišlo do združitve, bo z unifikacijo prava že opravljeno veliko delo.

Zedinjevalna sila enotnega pravnega stanja je zelo velika. Pravni odnošaji posegajo globoko v duhovno, kulturno in gospodarsko življenje posameznikov in narodov. Zakonodajna enakost ustvarja trdno zavest socialne skupnosti.

Potrebo izenačenega prava smo občutili tudi Jugosloveni in jo živo občutimo še danes. Zgodovinski razvoj je povzročil, da je jugoslovenski narod živel razdeljen na več državnih teritorijev in da je zaradi tega vsak teh delov živel v posebnih, dostikrat med seboj neskladnih pravnih razmerah. Že prva vlada naše zedinjene države je sprejela v svoj program izenačenje zakonov in je ustanovila za to delo posebno ministrstvo. Vsi vemo, da sta strankarska razcepljenost in način političnega boja skozi deset let ovirala uspešno zakonodajno delo. Šestojanuarski državnopravni akt je tudi na tem polju ustvaril prosto pot in omogočil plodonosni začetek unifikacije zakonov. Uspehi so se pokazali takoj in v kratki dobi je bilo izdanih več zelo važnih zakonov, enotnih za celo državo. Dobili smo predvsem enotni kazenski zakon in kazenski postopek, menični zakon, stečajni zakon, zemljekn.jižni zakon, — da ne omenjamo upravne in finančno pravne zakonodaje. Imamo že enotni civilnopravni postopek in eksekucijski red, ki imata v doglednem času stopiti v veljavo in izvrševanje.

Da se do danes še ni moglo opraviti vse delo in da se ni moglo nadoknaditi vsega, kar se je v dolgih letih od prevrata sem zamudilo, je več kakor razumljivo. Upoštevati je tudi ovire in težave, ki so nastale legislativnemu prizadevanju po svetovni gospodarski krizi. Treba je skrbeti v prvi vrsti za najnujnejše, da se uredijo in zaščitijo življenjski gospodarski interesi skupnosti in posameznika. S tem pa ni rečeno, da je odstavljena unifikacija zakonov z dnevnega reda. Uverjeni smo, da bo vlada v smislu svojega temeljnega programa v dosedanji smeri nadaljevala in da bomo v doglednem času dobili končno tudi enotno ureditev civilnega in trgovskega prava.

Kajti ponavljamo: pravna enotnost je ena najtrdnejših in najzanesljivejših opor državnega in nacionalnega edinstva. Pravna enotnost je eden glavnih socialnih temeljev edinstvene države, garancija solidarnosti posameznikov in skupin, vez, ki spaja državljane v vseh njihovih, tudi najintimnejših interesih.

Delo na pravni enotnosti je zato eminentnega političnega in nacionalnega pomena in ga tudi v dobi hudih dnevnih skrbi ne smemo izgubiti z vida.

Dr. Henrik Steska:

O delokrogu občin

Poleg ozemlja in prebivalstva je tretji element občine njen delokrog.

Načrt zakona o občinah opisuje najprej delokrog občin vobče in nato pristojnost poedinih občinskih organov. Dozdeva se mi, da delokrog ali stvarno področje občin ni zadostno točno, izčrpno in sistematski določeno Ker se smejo občinska sredstva uporabljati edino v namene, ki jih občina zasleduje v izvrševanju svoje kompetence, zato bo treba načrt spopolniti. Dalje pa je med posli, ki spadajo v občinski delokrog, razlikovati; **glede enih naj se občini pusti večja svoboda nego glede drugih** in s tem v zvezi bi bil tudi nadzor nad občinami različen. Pač brez potrebe se je opustilo razlikovanje med samolastnim (lastnim) in prenešenim (poverjenim) delokrogom.

Samostalni delokrog občin

obsega a) pospeševanje javnih na občinsko zajednico se nanašajočih koristi z lastnimi sredstvi, torej občinsko upravno skrbstvo; b) uprava občinske imovine in pribavljanje občinskih davščin in drugih občinskih dohodkov; c) posli, ki se nanašajo na organizacijo občine same.

V prvo vrsto občinskih poslov, namreč **k občinskemu skrbstvu,** spadajo zlasti:

1. Skrstvo glede **prometnih razmer** v občini: n. pr. gradnja in vzdrževanje potov in cest, mostov in prevozov, tlakovanje in razsvetljevanje ulic in trgov itd.

2. Skrbstvo glede **javnega zdravja** v občini in vzdrževanja zdravniške in babiške službe v občini, z osnovanjem, vzdržavanjem in podpiranjem ambulant in drugih zdravstvenih zavodov, z izboljšanjem higienskih pogojev za odvračanje nalezljivih bolezni, s preskrbo zdrave in pitne vode itd.

3. Skrbstvo glede **socialnih okolnosti** in sicer podpiranje in oskrbovanje siromakov in hiralcev, skrb za vzgojo siromašne in zanemarjene dece, vzdrževanje in podpiranje dobrodelnih zavodov in naprav (sirotišnic, ubožnic, hiralnic), gradnja in podpiranje zgradnje zdravih in cenenih stanovanj, preskrba s cenenimi in zdravimi življenjskimi potrebščinami, naprave za gasilstvo.

4. Skrstvo glede **pridobitnih razmer** v občini kakor pospeševanje poljedelstva in živinoreje, trgovine in obrta, industrije in prometa s tujci z osnovanjem in podpiranjem pridobitnih zadrug, hranilnic in posojilnic, z uravnavo in zagraditvijo potokov in hudournikov, s preskrbo boljših vrst semen, trt, drevja, plemenske živine, gnojil, surovin, pogonske sile, za napravo šetališč, parkov, itd.

5. Skrbstvo glede **narodne prosvete** z osnovanjem in podpiranjem šol, z zgradbo šolskih poslopij, z nabavo stvarnih šolskih potrebščin, z osnovanjem knjižnic in čitalnic, gospodarskih in gospodinjskih tečajev, analfabetskih tečajev, s podpiranjem prosvetnih društev ter s prirejanjem prosvetnih predavanj.

V samostalni delokrog spada seveda tudi **občinsko gospodarstvo.** Gori navedeno zelo obsežno občinsko skrbstvo se ne da izvesti brez večjih finančnih sredstev in druge občinske imovine. Ta vrsta občinskih poslov obsega pretres in sklepanje o občinskem proračunu in zaključnem računu, sklepanje o občinskih davščinah in eventualni občinski tlaki za pokritje občinskih potreb, najetje posojil, nakup, prodaja, dajanje v zakup in obremenitev občinske imovine, osnovanje dobičkanosnih podjetij in udeležba pri pridobitnih podjetjih.

K tretji vrsti občinskih poslov samostalnega delokroga prištevamo posle, ki se nanašajo na **organizacijo občine,** kakor na volitve občinskih organov (občinskega odbora, občinske uprave in predsednika občine), na postavljanje občinskih namestnikov, na podelitev občinskega članstva in podobno.

Prenešeni delokrog občin

obsega one posle s katerimi bi se po duhu veljavnega pravnega sistema morala baviti državna uprava sama, a ki jih zbog nedostajanja primernih državnih oblastev in funkcionarjev država poveri v izvrševanje občinam. To velja v prvi vrsti za avtoritativne posle, ki se neposredno nanašajo zgolj na občino, a ki utegnejo vplivati na red in mir vobče. Umljivo je, da si mora glede teh poslov država pridržati strogi nadzor nad občino. Občine so glede prenešenega delokroga vezane na navodila, ki jih dobe od državnega nadzornega oblastva; v teh predmetih bo nadzorno oblastvo reševalo pritožbe vsekakor ne zgolj z vidika zakonitosti občinske odločbe, nego tudi s stališča primernosti.

Najvažnejši posel prenešenega področja je po našem sedanjem pojmovanju krajevno **redarstvo ali lokalna policija,** v kolikor za nekatere grane krajevne policije ni kakšnih posebnih državnih organov (policijske uprave, predstojništva mestne policije, policijski komisarijati). V krog krajevne policije spadajo razne avtoritativne odredbe, ki naj preprečijo, da se red v občini krši. Ne morda pozitivno kakor pri občinskem skrbstvu s podelitvijo različnih materialnih pripomočkov in raznimi ob čekoristnimi napravami, nudečimi materialne in idealne dobrine, marveč negativno s preventivnim ali represivnim odvračanjem takega zadržanja ljudi, ki ogroža razvoj in procvit obče blaginje in dobri red v občini, a še ni takega značaja, da bi kar obča upravna oblastva ali kazenska sodišča morala vmes poseči. Krajevno policijo vrši občina s policijskimi odredbami, kakršne so opazovanje, abstraktne in konkretne zapovedi (nalogi) in prepovedi (zabrane) izjemne policijske dopustitve, policijske kazni in neposredna upravna prinuda. Vse te avtoritativne odredbe naj ščitijo varnost oseb in njih imovino ter red in mir.

Poedine vrste krajevne policije bi morale biti točneje in pregledneje navedene. So to:

1. zaščita varnosti oseb, njih imovine in javne morale v občini, zlasti z nadzorom nad tujci, nad sumljivimi osebami in berači, s popisanjem strank, delavcev in služinčadi, z nadzorom nad gostilniškimi podjetji in javnimi zabavami;

2. zaščita varnosti prometa na javnih komunikacijah in vobče pri javnih napravah;

3. zaščita zdravja ljudi z nadzorom nad trgovanjem z živili, živino in drugimi življenjskimi potrebščinami, z odvračanjem nalezljivih bolezni;

4. čuvanje nad mero in vago;

5. nadzor nad gradnjami po gradbenih predpisih in zaščita od požara in drugih elementarnih nezgod;

6. čuvanje nad redom na polju, paši in hlevu in odvračanje živinskih kug.

Poleg zelo obsežnih poslov krajevne policije pa je z zakoni ali zakonitimi uredbami poverjeno občini **sodelovanje tudi v drugih granah državne uprave.** (n. pr. pri vojaški upravi, pri državni finančni upravi), **vendar podrobnosti o tem niso več** predmet zakona v občinah, marveč urejajo to sodelovanje dotični specialni predpisi.

Pri izvrševanju samostalnega delokroga se občina, v kolikor gre za skrbstvene posle, le v manjši meri poslužuje avtoritativnih odredb, dočim pri občinskem gospodarstvu, pri organiziranju občine in pri krajevni policiji in ostalih prenešenih poslih prevladujejo avtoritativni upravni akti.

Katere avtoritativne odredbe so v poedinih granah občinskega delokroga dopustne, to določajo deloma zakon o občinah sam, deloma specialni zakoni o poedinih upravnih stvareh, deloma pa občinske uredbe, ki jih načrt nazivlje krajevne uredbe ali statute, deloma druge v zakonu osnovane uredbe. Podrobneje o uredbodajni kakor tudi finančni oblasti občin bom razpravljal v posebnem članku, ker sta ti dve vprašanji posebne važnosti za položaj občine v državi.

Poslanec Drmelj med rudarji v Tržišču in Krmelju

Krško, 13. decembra.

Narodni poslanec g. Alojzij Drmelj je posetil preteklo nedeljo dalenjski rudniški revir in imel v Tržišču in Krmelju dva sijajno obiskana shoda, na katerih se je pokazalo, da vlada tudi med rudarji in okoliškimi kmeti veliko zanimanje za konstruktivno politiko nove vsedržavne stranke.

Istočasno s shodom v **Tržišču,** ki se ga je udeležilo do 350 zborovalcev, se je vršila tudi redna skupščina nove krajevne organizacije JRKD. To je že dvajseta organizacija vsedržavne stranke v našem srezu. Shod je otvoril v imenu sreskega pododbora v Radečah g. Franjo Černe, nakar je tajnik pripravljalnega odbora g. Fran Bizjan pozdravil navzočega domačega poslanca ter ostale strankine funkcionarje.

Poslanec g. Drmelj se je bavil v svojem govoru v glavnem z gospodarskimi vprašanji, ki tarejo naše kmetsko ljudstvo. Obravnaval je zlasti vprašanje izvoza živine in vina ter poudarjal veliki pomen odprave vinske trošarine za novi razmah našega vinogradništva. Vinska kupčija letos odlično napreduje in je že skoraj vse novo vino prodano. G. poslanec je naglašal nato potrebo skrčenja občinskih proračunov in pojasnil končno še načela, ki so vodila vlado pri sestavi novega državnega proračuna.

Zastopnik strankinega banovinskega odbora g. Vlad. Kravos, se je bavil predvsem z delavskimi vprašanji, predsednik sreskega pododbora g. Černe je razložil razna organizacijska vprašanja v zvezi s snovanjem krajevne organizacije, zastopnik sreskega odbora, novinar g. Oton Ambrož pa je pojasnil osnovne ideje nove državne politike, ustanovljene s kraljevim manifestom in septembrsko ustavo ter razložil pota in cilje našega novega političnega življenja.

Soglasno je bil zatem izvoljen sledeči odbor najmlajše krajevne organizacije JRKD v krškem srezu: predsednik Karel Okoren (Tržišče), podpredsednik Jože Janežič (Skrovnik), tajnik Fran Bizjan (Tržišče), blagajnik Ciril Flais (Dol); odborniki: Joško Prijatelj (Tržišče), župan Franc Kobal, Ivan Poljanec (Polje), AlojzijJ Udovč in Anton Debeljak (oba Malkovec), Franc Pirc (Kapljavas); nadzorni odbor: Nace Štamcar in Franc Umek (oba Mladetiče), Jože Jerman (Pijavice).

Drugi shod se je vršil v nabito polni sokolski dvorani v **Krmelju,** kjer se je zbralo nad 400 zborovalcev. Shodu je predsedoval sreski odbornik JRKD g. Anton Zupančič.

Narodni poslanec g. Drmelj se je bavil z načrtom novega zakona o zaščiti kmetov in uredbi kreditnih odnošajev, kakor ga je sprejel skupščinski odbor. Naglašal je posebno zasluge slovenskih poslancev, da je prišlo do nove stilizacije vladnega načrta, ki se vsaj delno krije z njihovimi predlogi. Končno je govoril še o vprašanju prevoznic za krmo in koruzo.

G. Vlad. Kravos je naglašal potrebo sanacije bratovskih skladnic ter zavarovanja za starost in za slučaj brezposelnosti. — G. Oton Ambrož je razložil najprej vzroke sedanje splošne gospodarske krize in se bavil nato z zakonskimi načrti, ki so prišli pred skupščino, posebno z načrti novel k volilnemu in društvenemu zakonu. Predsednik kraj. organizacije v Št. Janžu, g. Ivan Majcen je razpravljal o prehranjevalni akciji, g. Černe pa o potrebi složnega delovanja v interesu vseh.

Na predlog g. Vinka Berceta je bila končno g. poslancu Drmelju soglasno izrečena zaupnica za njegovo dosedanje delovanje, na konferenci glavnega strokovnega tajnika g. Kravosa z zastopniki rudarjev pa je bilo sklenjeno, da se za krmeljske rudarje osnuje podružnica Narodne strokovne zveze.

Krvavi nemiri na Španskem

London, 13. decembra g. Včeraj je prišlo v Muli na Španskem do krvavih spopadov med radikalnimi kmeti in policijo, v katerih so bili trije demonstranti ubiti, številni drugi pa več ali manj hudo ranjeni. Tudi v Salamanci je prišlo do nemirov. Množica brezposelnih je napadla sedež delavske organizacije. V spopadu s policijo je bil en demonstrant ubit, številni drugi pa ranjeni.

Kraljeva krsna slava

Beograd, 13. decembra AA. Danes je Nj. Vel. kralj v krogu kraljevske rodbine proslavil svojo krstno slavo. Ob 11. dopoldne se je izvršil obred rezanja slavskega kolača v prisotnosti Nj. Vel. kralja in kraljice, Nj. kr. Vis. prestolonaslednika Petra, kraljeviča Tomislava in kraljeviča Andreja, kneza Pavla in kneginje Olge, kneza Aleksandra in kneza Nikole (otrok kneza Pavla), princese Elizabete Grške in dvornih odličnikov. Cerkvene obrede je opravil dvorni protojerej Mihajlo Popović ob asistenci dijakona Londona. Lomljenje kolača so izvršili Nj. Vel. kralj, Nj. kr. Vis. prestolonaslednik Peter, dvorni prota in redov kraljeve garde Obran Pantelić.

Borba za novo kolektivno pogodbo na Jesenicah

Jesenice, 12. decembra.

Kakor je znano, je delavstvo Kranjske industrijske družbe na Jesenicah pred dobrim mesecem odpovedalo kolektivno pogodbo, sklenjeno spomladi med podjetjem in predstavniki delavstva. Podjetje te odpovedi kolektivne pogodbe ni vzelo na znanje, marveč je zahtevalo, da se skliče v smislu pogodbe razsodišče, ki naj sklepa o tem, ali so za odpoved pogodbe podani dovolj tehtni razlogi.

Razsodišče se je res sestalo. Tvorijo ga za Delavsko zbornico g. Ivan Kopač, za Zbornico za TOI njen konzulent g. Franjo Žagar iz Ljubljane, kot predsednik g. dr. Ivan Vidmar, sreski načelnik v Radovljici. Razsodišče se je doslej sestalo že trikrat: 7. t. m. v Ljubljani, 8. t. m. na mestnem županstvu na Jesenicah in 9. t. m. zopet na Jesenicah. Pri zadnji seji so bili prisotni tudi trije zastopniki delavstva, med njimi glavni zaupnik delavstva KID, g. Fran Mohorič.

S sedanjo kolektivno pogodbo je delavstvo izgubilo večino praznikov, odpravljene so bile skoro vse nadure ter znižane plače, deloma prav znatno. Delavstvo je izgubilo tudi kurjavo, ki jo je dobivalo poprej po zelo nizki ceni ter se mu odteguje poleg tega še 4 do 6 odst. mesečne plače, draginja življenjskih potrebščin pa je v zadnjih mesecih narasla. Delavstvo zato nestrpno čaka na sklepe razsodišča, kar je umljivo, saj je od njih odvisno, ali bo možno sestaviti novo kolektivno pogodbo, ki bi odgovarjala delu in današnjim življenjskim potrebam delavstva.

Imenovanje preglednikov osnovnih šol

Beograd, 13. decembra. p. Z odlokom ministrstva prosvete so imenovani za preglednike osnovnih šol: Josip Karban za srez Gornji grad, Matej Mikuž za srez Dolnja Lendava, Anton Fink za srez Šmarje pri Jelšah, Fran Venturini za sreza Črnomelj in Metlika, Fran Bernetič za srez Brežice, Rado Grum za Ljubljano-mesto, Fran Drnovšek za srez Ljubljana-okolica, vzhodni del, Alojzij Urbančič za srez Ljubljana-okolica, zapadni del, Egidij Schiffrer za srez Radovljica, Karel Štravs za srez Logatec, Fran Zagorc za srez Novo mesto in Janko Samec za Maribor - mesto.

Smrt petih drsalcev pod ledom

Stockholm, 12. decembra AA. Ker je led ob obali jezer še šibek, je včeraj utonilo 5 drsalcev, 6 drsalcev pa so komaj z veliko težavo rešili.

Iz srednješolske službe

Beograd, 13. decembra. p. Na predlog prosvetnega ministra je Nj. Vel. kralj podpisal večji ukaz o napredovanju in upokojitvah srednješolskih profesorjev. Med drugimi je upokojen načelnik srednješolskega oddelka v prosvetnem ministrstvu, Kosta Sretenović.

Napredovali so v višjo skupino: upravnik licealne knjižnice v Ljubljani dr. Janko Slebinger ter knjižničar dr. Joža Glonar: nadalje profesorji: Evgen Vavken in Mirko Seunig na realni gimnaziji v Mariboru, Rudolf Perhavec na učiteljišču v Mariboru, Ivan Favai na klasični gimnaziji v Mariboru, Matko Rauter na realni gimnaziji v Murski Soboti, Janez Bogović na klasični gimnaziji v Mariboru, dr. Maks Robič na učiteljišču v Mariboru, Ervin Ropas na učiteljišču v Mariboru, Ernest Nemanič na učiteljišču v Mariboru, Adolf Gröbling na učiteljišču v Ljubljani, Fran Stiplovšek na realni gimnaziji v Ptuju, Hubert Marjanović tajnik učiteljišča v Ljubljani, Simon Gatina na učiteljišču v Mariboru, Albert Žabkar na I. realni gimnaziji v Ljubljani, Josip Jersa na učiteljišču v Ljubljani, Peter Cestnik na realni gimnaziji v Mariboru, Fran Ravnihar na učiteljišču v Mariboru, Josip Kozak na učiteljišču v Ljubljani, Vladislav Rustja na realni gimnaziji v Mariboru.

Novi grobovi

Včeraj je v ljubljanski bolnici umrl upokojeni deželni tajnik g. Henrik Pfeifer v 68. letu starosti. Pokojnika je poznala vsa Ljubljana, zlasti dobro pa starejši Ljubljančani. Henrik Pfeifer je bil posebno cenjen v šahovskih krogih, kjer je veljal za izvrstnega šahista in poznavalca šahovske literature. Znan je bil tudi kot izboren stenograf, kot tak se je udejstvoval zlasti v bivšem deželnem zboru kranjskem in pozneje po prevratu nekaj časa tudi v bivšem pokrajinskem poročevalskem uradu. Zadnje čase je po malem bolehal. Pred 14 dnevi je šel iskat zdravja v splošno bolnico. Skleroza, ki ga je mučila, je že močno napredovala in je včeraj ob 9. dopoldne podlegel, zadet od možganski kapi. Pogreb bo jutri ob 16. izpred bolniške mrtvašnice k Sv. Križu. — V ljubljanski bolnici je nadalje umrla gospa Ivana Tramšek, upokojena učiteljica, vdova šolskega upravitelja in posestnica na Vidmu ob Savi. Truplo včeraj prepeljali v domači kraj, kjer se bo vršil pogreb jutri ob pol 16. — Na Golniku je po daljšem bolehanju umrla gospa Marica Bajtova, soproga geometra v Krškem, kateremu zapušča hčerko edinko. Pokojnico bodo prepeljali jutri ob 15. v Ljubljano in jo pri Sv. Križu položili k večnemu počitku. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Oblačno, megleno, ponekod vedno. — **Situacija včerajšnjega dne:** Anticiklon se je v zadnjih 24 urah razširil še nad južni del kontinenta. Barometrske depresije prevladujejo nad jugozapadno in severovzhodno Evropo. Pri nas jih ni. Pritisk je v naši državi narasel za 1 do 3.5 stopinj, bolj v Primorju nego na vzhodu. Temperature pa so padle za 1 do 5 stopinj.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Večinoma oblačno.

Vsem, ki ste jo poznali, javljam v neizmerni bolesti pretresujočo vest, da je danes po dolgem in muke polnem trpljenju poklical Vsemogočni k sebi v vse lepše življenje preblago mi ženo, prezlato mamico, iskreno ljubljeno hčerko in sestro, gospo

MARICO BAJT roj. FILIPIČ

Zemski ostanki nepozabne, nikdar nadomestljive pokojnice se prepeljejo z Golnika v četrtek, dne 15. decembra 1932 ob 3. uri popoldne na pokopališče k Sv. Križu v Ljubljano, kjer se položе k večnemu počitku.

Krško — Brežice — Ljubljana, dne 13. decembra 1932. 15100

Josip Bajt, geometer v Krškem, s hčerkico Pužo in ostalim sorodstvom

V imenu vseh sorodnikov naznanjam vsem, ki so jo poznali, spoštovali in ljubili, tužno vest, da je dne 13. decembra 1932 v ljubljanski bolnici v težki, muke polni bolezni preminula naša ljubljena, draga teta, gospa

Tramšek Ivana roj. Lastnik

upokojena učiteljica, vdova šolskega upravitelja in posestnika

previdena s tolažili svete vere.

Truplo predrage tete smo prepeljali v torek, dne 13. t. m. na Videm, kjer se bo vršil pogreb v četrtek, dne 15. decembra 1932 ob pol 16. uri na tamošnje farno pokopališče.

15096 **APARNIK GOJKO**

Naši kraji in ljudje

25 milijonska armada Rdečega križa

Delegati narodnih društev Rdečega križa iz 50 držav so se v Parizu sestali na XIII. sejo Sveta guvernerjev Lige Rdečega križa. Razprava se je vršila pod predsedstvom Johna Bartona Penna, predsednika ameriškega Rdečega križa. Mednarodni komite Rdečega križa je delegiral na to sejo svojega predsednika Maksa Huberja Opiraje se na soglasnost v nazranjih in stremljenju Lige Rdečega križa in mednarodnega komiteja Rdečega križa sta gg. Penn in Huber poudarila plemenitost smotra, ki združuje 25 milijonov mož, žena in mladine vseh plemen in narodnosti brez razlike vere in strank v enotni svetovni organizaciji.

Guvernerski svet je sprejel z zadovoljstvom na znanje, da smatra tajništvo Društva narodov, odkar je pristopila tudi Perzija, da so izpolnjeni pogoji za organizovanje Mednarodne unije za pomoč po konvenciji z dne 12. julija 1927. Glavni sekretar Lige. Ernest Swift, je predložil kot delovni program za prihodnja leta: pospeševanje higiene na kmetih, ureditev sanitetskega zrakoplovstva, izpopolnitev službe bolničark in zaščitnih sester ter delo v Podmladku Rdečega križa.

Regionalne konference Lige Rdečega križa bodo leta 1933 v Rio de Janeiru, obenem III. vseameriška konferenca Rdečega križa, v Pragi pa bo 12. in 13. aprila prihodnjega leta konferenca društva Rdečega križa centralne in vzhodne Evrope; XIV. sestanek guvernerjev Lige bo istočasno s konferenco Rdečega križa v Tokiu leta 1934.

Svet guvernerjev je izrazil svoje simpatije do Podmladka Rdečega križa, katerega delovanje naj budi v šolski mladini zavest, da je treba služiti bližnjemu. Sprejeta je bila resolucija, naj narodna društva Rdečega križa ojačijo medsebojno sodelovanje in naj v sedanji dobi težke obćne krize povoljno vplivajo na zbližanje in harmonijo med ljudmi in narodi.

Za poslovno dobo 1932 do 1936 je zopet izvoljena dosedanja uprava, kateri načeluje kot predsednik John Barton Penn (USA), podpredsednik je markiz de Lilier (Francija). Rdeči križ kraljevine Jugoslavije je na tem sestanku zastopal njegov glavni tajnik g. M. Marinković.

Priznanje kmetovalcem v kranjskem srezu

Kranj, 13. decembra.

Odlikovanje kmetijskih strokovnjakov kranjskega sreza zaradi uspehov na nedavni kmetijski razstavi v Kranju se je izvršilo v ponedeljek na kar najslavnejši način. Odlikovanih 68 veščakov je nagovoril g. sreski načelnik dr. Fran Ogrin, ki je že med vso razstavno dobo in ob njenih pripravah jasno dokazal, da ume voditi uradno poslovanje v onem pravcu, ki preveva vso našo državno upravo. Njegovo delovanje, njegovi spisi in odlikovanja sama so najjasnejši dokaz, da je privedel kmetijski stan v kolovoz, ki ga tira k najuspešnejšemu izhodišču iz gospodarskih težav, k izboljšanju obratovanja, k prosveti, samozavesti in zadružništvu. Njegove tople besede so se odražale v govorih in zahvalah zbranih odlikovancev v tako intimni obliki, da se je razvila kar najživahnejša gospodarska anketa, iz katere se je samoobsebi razvil točen program nadaljnjemu delovanju.

V imenu predsedstva razstavnega odbora je govoril g. župnik Piber iz Šenčurja, ki je znal kot preizkušen gospodarski veščak navdihniti veselje do dela celo onim, ki so z nezaupanjem opazovali priprave. Kratko je posnel vtine vseh pododdelkov, poudarjajoč, da velja glavno zaslugo na uspehih pripisati le kmetu samemu, ki je popolnoma nepripravljen dokazal, da je uspeh njegovega dela plod njegove gospodarske inteligence. Sreski kmetijski referent g. Suštič je pojasnil smernice ocenjevalnega odbora. V imenu učiteljstva je govoril društveni predsednik g. Josip Lapajne iz Cerkelj, ki je označil hibe našega gospodarstva in priporočal skupno delo šole in kmetijskih veščakov, da s pomočjo znanstvenih preizkusov dosežemo večjo rentabilnost in da pripravimo našim produktom dostopno pot na gospodarski trg. Zastopnik okrajne gospodarske zadruge je pojasnil, kaj in kakšne produkte želi in zahteva trgovina. G. Novak iz Nakla se je toplo zavzel za težnje mlekarskih producentov in priporočal g. sreskemu načelniku, naj vsikdar upošteva želje zadružništva, ki se bo moglo le tedaj povoljno razviti, če ga ne bodo ogrožale težnje zasebnikov. Ko se je še g. Fran Novak iz Mavčič toplo zahvalil za diplome, je g. sreski načelnik zaključil živahno razpravo z zagotovilom, da bo z vsemi silami podpiral naše vrlo zadružništvo.

Pri zapeki, motnjah pri prebavi, gorečici v želodcu, krvnih navalih, glavobolu, splošni slabosti vzemite zjutraj na tešče kozarec **»Franz Josefove« grenčice.** Po izkušnjah, nabranih na klinikah za notranje bolezni, je **»Franz Josefova voda«** izvanredno dobrodejno odvajalno sredstvo. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

V mestu ob severni meji

Slovenjgradec, 13. decembra.

Tudi pri nas se je ustanovil odbor za pomoč brezposelnim. Zadevni sestanek je sklical mestni župan g. dr. Bratkovič in so se razgovora udeležili pred vsem zastopniki dobrodelnih društev. Izvolil se je odbor, v katerem so za mestno občino občinski svetovalec g. Lovro Vavpot, za žensko podružnico CMD ga. Puppisova, za Kolo jugoslovenskih sester ga. Eiletzova, za delavstvo vodja ekspoziture OUZD g. Ravtar, za industrijo pa tovarnar usnja g. Pototschnigg. Čim se bo pokazala potreba, bo odbor takoj stopil v akcijo.

Neprijetno nas je tudi zadela odpoved koncerta koroških pevcev, ki bi se moral vršiti v torek 13. t. m. v Sokolskem domu. Pripravljalni odbor je pod predsedstvom koroškega rojaka g. dr. Piceja poskrbel za vse potrebno, da bi se pevci čim prisrčneje sprejeli in da bi koncert imel čim lepši uspeh. V primeru, da se bo koncert vršil kdaj pozneje, se bo občinstvo pravočasno obvestilo.

V Bačko Palanko je bil premeščen strokovni učitelj meščanske šole g. Alfred Kos, ki je svoje novo službeno mesto že nastopil. G. Kosu, ki je bil marljiv društven delavec, želimo na novem mestu vso srečo. Na njegovo mesto v Slovenjgradec je prišel učitelj g. Karel Prah.

Učenci osnovne šole vprizore v nedeljo 18. t. m. ob 16. otroško igro »Jurček«, ki jo je spisal Pavel Golia. Glede na to, da je čisti dobiček namenjen za božičnico revni deci, je pričakovati, da bo občinstvo do zadnjega kotička napolnilo prostorno sokolsko dvorano. Kolo jugoslovenskih sester pa je vprizorilo v lastni režiji film »Dve srci v tričetrtinskem taktu«. Čisti dobiček je istotako namenjen ubogim otrokom, kar je občinstvo upoštevalo in do zadnjega kotička napolnilo dvorano. Kolo, ki se pod predsedstvom ge. Eiletzove najlepše razvija in skrbi za siromašno deco, je lahko z uspehom zadovoljno.

Rojstni dan Nj. Vel. kralja proslavi krajevni odbor Rdečega križa z vprizoritvijo največjega jugoslovenskega patriotičnega filma »Živel kralj«. Film se bo predvajal v soboto in nedeljo in ga najtopleje priporočamo.

S polenom ga je pobil

Kamnik, 13. decembra.

Jakob Klemenc, delavec na lesnem skladišču pri Lenassiju v Kamniku, se je nedavno vračal zvečer proti svojemu domu v Olševek. Prej je malce pogledal v kozarec, zato je bil prav dobre volje. Ko je šel po vozni poti skozi Nevlje, je padel v apnenico tik ob poti, ker ni bila pokrita. Klemenc se je hudoval nad lastnikom in mu zaklical, naj jamo pokrije, da ne bo ogrožala nevarnosti popotnih ljudi. Iz hiše je med tem pritekel neki dvajsetletnik s polenom v roki in ž njim udaril Klemenca po desni rami in po tilniku ter ga pobil po tleh, da je obležal nezavesten. Klemenc je bil oprtan s trežkim nahrbtnikom jabolk. Ko so ga spravili pokonci, je tožil, da ga boli vrat, vendar je še prihodnji dan šel na delo. Ker pa bolečine le niso hotele ponehati in Klemenc skoro ni mogel premakniti glave, je šel k zdravniku, ki ga je poslal v bolnico. Ugotovili so, da ima pod kožo na udarjenem mestu kepo strjene krvi in najbrž nalomljen tilnik. V bolnici so takoj videli, da je poškodba smrtna in Klemenc je res po par dneh umrl. Pokopali so ga danes v Ljubljani. Bil je priden delavec in oženjen.

Mladenič, ki je tako brezsrčno napadel ubogega delavca in mlatil po njem s polenom, je prihodnji dan javil orožniški postaji v Kamniku, da je ponoči nekdo razgrajal okrog hiše in da ga je on malo nabil. Napadalca so aretirali.

Trije, ki so radi dobro živeli

Ljubljana, 13. decembra.

V neki baraki na Grudnovem nabrežju je vladalo že dalje časa prav zanimivo življenje. Čez dan je bila videti baraka mirna in so se podili okrog nje samo otroci, zvečer pa so stanovalci barake dobivali razne obiske, tako moške kakor tudi ženske. Zlasti veselo je bilo, kadar so bili stanovalci in pa posetniki pošteno založeni z raznimi dobrotami. Največkrat so se zadrževali v tej baraki delavec Emil Omerza, 24-letni bivši knjigovez Emil Bišof in 30-letni brivec Silvij Škrbec, ki so vsi prišli v naše kraje že pred leti izza meje. Primerilo se je, da je zavladalo v baraki tudi puščobno življenje in so ti trije ptički zamišljeno podpirali glave, tuhtajoč, kako bi se dalo trenutnemu stanju odpomoči. Nedavno so po takem premišljevanju izginili v poznih urah v noč in se vračali šele zgodaj zjutraj ali pa tudi šele naslednjo noč.

Pred nekaj dnevi je bil na Ambrožovem trgu ustavljen Emil Omerza, ki je nosil v košari celo zalogo klobas, svinjskega mesa in drugih dobrot. Omerza je sicer skušal stražniku pobegniti, a ni šlo. Na policiji je priznal, da se je klatil po Štepanji vasi in po Bizoviku, kjer je v družbi dveh tovarišev vlomil v klet posestnika Frkova. Tamkaj so bili par dni preje klali, nu, pa so prišli po koline tudi Omerza in njegova pajdaša. Omerza sprva ni hotel izdati imen tovarišev, naposled pa je le navedel Bišofa in Škerbca ter tudi povedal, kje se navadno skrivata. Res ju je policija davi izsledila v baraki na Grudnovem nabrežju. Pri zaslišanju triperesne deteljice je bila razkrita poleg številnih manjših tudi večja tatvina, ki so jo izvršili v podstrešju pri Khamu na Miklošičevi cesti. Odnesli so tam tri kovčege z razno obleko in drugimi predmeti v vrednosti več tisoč dinarjev. Triperesno deteljico še vedno zaslišujejo.

Danes zadnjikrat
Čarobna opereta ljubezni in prekrasnega petja

Friderika

Franc Lehár

*

V glavnih vlogah

Mady Christians
H. H. Bollmann

PAUL HÖRBIGER, ELSE ELSTER, OTTO WALLBURG

*

Predstave ob 4., ¼8. in ¼10. uro

Elitni kino Matica
Telefon 2124 Telefon 2124

Jedilni pribor...
čisti bleščeče čistilka Vim!

Seda se Vam pri čiščenju jedilnega pribora ni treba več toliko truditi. Potrebno je samo: vlažna krpa in malo VIM-a ... nekoliko gibov rok in izginila je nesnaga z nožev, vilic in žlic. VIM čisti tako hitro, ker vsebuje milo. Zato ne pušča za seboj nobenega sledu in prask!

VIM

ČISTILKA VIM ČISTI VSE!

Drzna sleparka na delu

Litija, 13. decembra.

Na Berinjeku se je letošnje pomladi primerila družinska tragedija, ki je čitateljem gotovo še v dobrem spominu. Pri Sevškovih so živeli v skupnem gospodinjstvu oče in mati ter hčerka z možem, s katerim se je pred letom poročila. Mlada dva se nista razumela, ker je bil mož bolehen. Neke nedelje, ko sta bila mlada sama doma, je bolnika napadel kašelj. Žena mu je ponudila požirek zdravila. Čuden okus je imela zumljiva pijača, zato se je je mož branil. Žena pa je zatrjevala, da ga bo šilce pijače rešilo vseh težav in bolečin. In res, mož je kmalu potem v hudih bolečinah izdihnil, mlado vdovo pa so zaprli in se še zdaj nahaja v ljubljanskih sodnih zaporih. Starše je ta dogodek popolnoma skrušil in si je oče nekaj dni po aretaciji hčerke vzel življenje. Stara Ševšca zdaj sama doma objokuje kruto usodo, ki je tako neusmiljeno razdrla tiho življenje na samotnem nasciju Berinjeku. Oni dan je starica pri peči prebirala rožni venec, ko se je v njeni hiši na lepem pojavila neznana gospodična in ji začela takole govoriti:

— Veste, sem iz Ljubljane, pisarniška uradnica advokata dr. Knafliča, ki zagovarja vašo Ivanko. Ivanka želi v preiskovalnem zaporu domačega kruha in nekaj priboljška, pa bi jej ga kar mi nesli. Pa če imate kaj špeha, da ga bo na kruh mazala, ker je že čisto slaba in nuca boljš' košto. Razen tega bo zdaj kmalu stopila pred sodnike in potrebuje obutev in boljšo obleko. Pa mi nucamo za štemplje, to boste tudi plačali...

Mati Ivanke Ševškove še ni nikdar v svojem življenju imela posla ne s sodiščem, ne z odvetniki, branitelja svoje hčere še ni poznala, vedela ni, kako odvetniške pisarne poslujejo in da se pošiljajo svojih uradnic po deželi, vedela pa tudi ni, da v taksnih kazenskih zadevah ni »štemplje«. Argumentom neznanke je verjela, zlasti ker je bila neznanka precej šikane mestne zunanjosti, čedno oblečena, s klobučkom in celo šminkana. Starica je prevejani sleparki (ki se je pripeljala iz Litije na Dole z vozom!) izročila na račun stroškov 300 Din ter za Ivanko cekar z domačim kruhom, suhe hruške in jabolka, da bo imela priboljšek v zaporu in da bo stopila pred sodnike lepo oblečena, še celo boljšo obleko, perilo, nogavice, čižme in celo — fovš kito. Le židana ruta je ostala doma, ker v sodni dvorani tak ni potrebna.

Sleparko iščejo orožniki in njen ljubljanski »šef«, ki se umevno tudi zanima za svojo doslej neznano »uradnico«. Najbrže je sleparka neka večkrat kaznovana ženščina, ki je do nedavnega bila zaprta in je v zaporu izvedela za primer Ševškove na Dolah in za ime njenega branitelja. Navedeni primer naj bo znova našim deželanom v resno svarilo, da ne nasedajo prevejanim sleparkam in sleparjem, četudi so mestno našemljeni in čeprav znajo govoriti kakor pravcati »strgani dohtarji«.

Zvočni kino Ideal

Danes nepreklicno zadnjikrat
Najboljša ameriška pevka prekrasna
Jeanette Mac Donald
v filmu čarobnega petja, razkošja in ljubezni

Zaročenka na loteriji

Premiera! Predstave ob 4., 7. in 9. zvečer.

Slavni ruski filmski umetnik
IVAN MOŽUHIN
v prvem govorečem velefilmu
SERŽANT X
PRIDE! PRIDE! PRIDE!

KULTURNI PREGLED

Božični oratorij „Sloge“

Ljubljana, 13. decembra.

Malo je tako podjetnih in agilnih glasbenih društev kot je železničarska »Sloga«: vzdržuje lasten orkester, lastno glasbeno šolo in prireja koncerte velikega formata. Letos je nastopilo prvič včeraj v veliki dvorani hotela »Union«. Izvajala je ogromni Bachov božični oratorij za soliste, zbor in orkester. Jedro nastopajočega korpusa je tvoril društveni mešan zbor, ki je jako krepak po številu, pa tudi izdaten po glasovnem materialu. Verno se mu pridružuje društveni orkester, ki je sicer še nepopoln, pa vendar že na dokaj visoki stopnji izvežbanosti. Pri tem nastopu so sodelovali nekateri godbeniki iz opere in konservatorija, predvsem v godalih.

Dirigent in pevovodja **Herbert Svetel** si je nadel jako težko nalogo, oživotvoriti po razsežnosti in vsebini enako mogočno veledelo mojstra J. S. Bacha, ki ga izvajajo običajno ob tem času. Žal da pri nas ne razpolagamo z vsemi potrebnimi instrumenti in virtuozi, ki bi bili izredno težkim solističnim orkestralnim partijam docela kos, saj v Nemčiji konstruirajo posebne instrumente ter imajo specialno izvežbane moči za izvajanje Bachovih del. Zato je pač ponekod nastala občutna diskrepanca med voljo in zmožnostjo, vendar je v splošnem treba poudariti, da je bilo izvajanje gladko in zvočno. Neverjetna je vztrajnost in energija, s katero so se »Slogaši« lotili težavnega dela in ga tudi izpeljali. Koliko truda, požrtvovalnosti in resnega dela leži v izvajanju tako orjaškega dela! Hvalevredno je tudi, da si »Sloga« stavlja za cilj, seznanjati našo publiko z velikimi deli svetovne literature, ki jih pri nas le redko čujemo. Pa »Sloga« ima svojo mnogoštevilno publiko, ki je tudi to prireditev napolnila do kraja ter sledila izvajanju — ki se je zaradi ogromnih dimenzij dela zategnilo pozno v noč — z napetim zanimanjem in mnogokrat prekinjajočim odobravanjem.

Solisti večera so bili sopranistinja ga. Pavla **Lovšetova**, ki je vse srebno svojega glasu položila v svoje arije, ki sicer niso bogvekako hvaležne, zato pa zahtevajo tem več študija in popolne tehnike. Altovski solo je z globokim razumevanjem pela ga. Cirila **Škerlj - Medvedova**, tenorski je bil poverjen g. Josipu **Gostiču**, ki je obenem tudi pooseblja evangelista, basovski pa g. Marjanu **Rusu**, ki je prav tako položil mnogo občutja v svojo partijo. Odlično se je držal zbor, ki je nastopil v nič manj kot 18 točkah! Ves študij in izvajanje pa bilo seveda koncentrirano v rokah »Sloginega« muzikalnega vodje g. Herberta Svetela, ki je pokazal znova svoje resno stremljenje in veliko muzikalnost ter željo, povesti svojo četo z vztrajnim študijem in neizprosnim delom na stopnjo velikih koncertnih združenj.

»Sloga«, ki je z organiziranjem komornih in solističnih koncertov že dokazala, kako ji je muzikalno življenje našega mesta pri srcu, je s tem nastopom obenem tudi dokazala, da že razpolaga sama z močmi, ki se lahko lotijo največjih glasbenih del. Moja želja je le, da na začrtani poti vztraja in z energijo dospe do cilja, ki ga je zastavila.

L. M. Š.

Na razstavi „Krke“ v Ljubljani

Ljubezen med »mladimi« in starimi« je očitno zelo prisiljena. Takisto razmerje med umetniki in občinstvom.

»Stari« se vedno boli zagrenjeni pogrezajo sami vase in se zakiepajo pred svetom. Le večni mladenič F. Vesel je malo pokukal v to svetišče, pa je razočaran jadrno odpetal v svojo zlato robo nazaj v dolenjski Tuskulum.

Ljudje »po božji podobi ustvarjeni«, kaj vas ni sram, če se pogledate v zrcalo?... Ljubezen, srce, — obrabljeni, obledeli romantični besedi, sodobnikom v poameh, uporabni le še za starinski muzej!

Slovenska pokrajina, prezala nevesta, kljub tolikim napadalcem večna devica! Kje je že tvoj preljubi, dolgi fant Grohar, najljubši izmed ljubih? Sternen, Jama, Jakopič v tihih kamricah mislijo nate in sramežljivo čuvajo tvoje svete podobe.

In tisle, ki se tu-le bahajo s svojo razkošno ljubeznijo do tebe?

Nedvomno te ljubi J. Vavpotič iz dna srca, pa prav zares, vztrajno v vročini in mrazu, v dežju in snegu, zgodaj zjutraj in pozno na večer — a nikoli mu nisi dovolj lepa za tako postavnega fanta! Zato te oblači v spreminjasto svilo, te kinča z mavričastimi obeski in ti sladi mehka usta s pisanimi bonboničkí! Janez se postavi: pa sem le fant od fare! »Pušeljca« pa le nima. Oh, pušeljce je skoro vse odnesel že zdavnaj M. Gaspari.

Ljubi te tudi prezali Jakac. A — žal — ni ti zvest, preveč je nagnjen k mnogoženstvu: enako ljuba mu je črna Arabkinja in bakrena Indijanka v civilizirani obleki. S plamenečimi verzi te obžarja, z elegantnimi kretnjami te snubi, a vsega srca mu nisi dala, — tudi »pušeljca« ne, — že veš, zakaj ne.

In ti, in oni?? ... O, prihajajo nad tebe našemarjeni kot naduti, dekadentni pariški kavalirčki — z rutiniranim posilstvom (Pavlovec) A ne zmorejo te, ne udaš se jim: posilstvo ni ljubezen.

Prihaja pred te rožnati ženin Zupan z večno, monotono ponavljajočo se pesmico. Ne veruješ mu in dvomiš nad njegovo potenco.

Temperamentno te napada Klemenčič in te zavzema z naskokom. Udajaš se mu, občuduješ njegovo vero, a neutolažena se brzo ohlajaš.

*

Odšel je s svojo diskretno ljubeznijo mladeniški Vesel, ostali so doma tvoji verni, zvesti fantje stari po letih, a mladi po srcu. Javno se šopirijo s svojo ljubeznijo mladci, — a ti, pokrajina — ljubica jim, ne veruješ. Preveč ljubijo le svojo »ljubezen«!...

In slovenski človek? O Diogen, povej, kje je? Vidim skoro same lepo civilizirano oblečene ljudi, — a vprašaj jih, če so res Slovenci? Kiparju Kosu verjamemo, slikarju A. G. Kosu pa ne, dasi je sicer velik mojster čopiča bolj dekorativnih tendenc. Tonetu Kralju pa kar lahko verujemo, saj je navihan in prebrisan Ribničan.

Kaj bi še pravil...

Ljubimci so po večini uglajenih manir. Grafiki slikajo, slikarji grafičarijo. Na splob prezirana, nižje cenjena grafika z maščevanem prodira in podira v slikarstvu, pa nasi bo slikar še tako — močan. Čuvajte se črno-bele roke! Justin na prestolu caruje, car lesoreza. Zaupam njegovi tihi, skrivani vztrajnosti, da bo s svojimi nadaljnjimi temeljito pripravljenimi presenečenji še marsikoga zavidnega in kriviočnega protivnika bridko razočaral.

H. Smrekar.

Nova pesniška zbirka Alojza Gradnika. Kakor izvemo, bo »Modra ptica« izdala za božič antologijo Gradnikove lirike »Svetle samote«. Ta cvetober iz dosedanjega dela poeta, ki je poleg Otona Župančiča največji slovenski živeči lirik, bo obsegal tudi večje število še neobjavljenih pesmi. »Svetle samote« izidejo v počast pesnikove nedavne petdesetletnice in bodo opremljene s predgovorom kritika Josipa Vidmarja, ki je antologijo tudi uredil. Zbirka bo razdeljena v sedem ciklov: »Eros-tanatos« (erotične pesmi), »Zadnje straže« (o narodnosti in slovenski zemlji), »Sebi« (osebna izpoved), »Drevo življenja« (rodbinske pesmi), »V zoreči jesenі« in »Večerna senca« (refleksivne pesmi, sonetni ciklus). Knjigo bodo zaključili izbrani

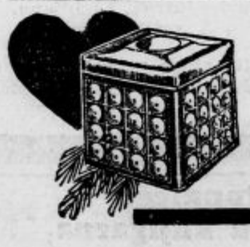

K prazniku krasno božično dozo s kavo Hag
Darilo, katero vsakega razveseli. Dozo dobite brezplačno!
Ako Vaš trgovec teh doz za darovanje kave Hag ne prodaja, prosim obrnite se na: Kava Hag d. d., Kaptol 10, Zagreb.

Pravočasno opozarjamo

cenjene »Jutrove« inserente, ki se nameravajo, kakor vsako leto, v večji meri poslužiti zadnje nedeljske številke »Jutra« pred božičnimi prazniki v reklamne svrhe,

da bo nedeljska številka „Jutra“ izšla že v soboto zjutraj

in to zaradi praznovanja rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra I.

V nedeljo list ne bo izšel. Praznično »Jutro« bo zatorej izšlo v soboto zjutraj v povečanem obsegu in v visoki nedeljski nakladi.

Dvodnevna aktualnost »Jutra« bo našo trgovino kar najuspešnejše predstavila kupujočemu občinstvu. Prosimo samo, da nam gg. trgovci naročila na oglase dostavijo čim prej. Le nujne oglase bomo mogli sprejemati še v petek popoldne in to le do 5. ure.

Na to si dovoljujemo opozoriti še posebej zunanje naročnike malih oglasov in jih prosimo, da nam takoj pošljejo svoja naročila.

OGLASNI ODDELEK „JUTRA“
Telefon 34—92 in 33—92.

Domače vesti

• **Zunanji minister Jeftić zopet v Beogradu.** Kakor javljajo iz Ženeve, je zunanji minister Boško Jeftić v ponedeljek zvečer iz Ženeve odpotoval v Beograd, kamor dospe danes zjutraj. Njegov povratek je v zvezi s pripravami za izredni sestanek Male antante, ki se bo jutri vršil v Beogradu.

• **Zdravniki za zboljšanje svojega položaja.** Ustanovljeno je bilo te dni Ekonomsko udruženje zdravnikov za Jugoslavijo s sedežem v Zagrebu. Zdravniki so pokrenili akcijo za zboljšanje gmotnega položaja, ki je zlasti pri mladih zdravnikih težak. V upravnem odboru novega društva so zastopani zdravniki iz Ljubljane Zagreba, Beograda in drugih večjih mest.

ZIMSKE SUKNJE
in vsa druga oblačila v največji izbiri
J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova 12

• **Novi rudarski inženjerji.** 12. t. m. so na ljublj. univerzi diplomirali za inženjerje rudarstva naslednji gg.: Černač Ernest iz Ljubljane, Peklar Dolfe z Jesenic, Pirc Stane iz Sodražice, Preželj Vinko iz Novega mesta. Čestitamo!

• **Banovinska pomožna akcija uspeva.** Kakor vse kaže bo banovinska pomožna akcija, ki je bila zasnovana letos v obliki nekakega prostovoljnega davka s tem, da bodo plačevali delavci za svoje nezaposlene tovariše po 50 par, delodajalci pa po 1 Din, imela lepe uspehe. Strokovna komisija doslej ni dobila še nobenega negativnega odgovora, nasprotno se med delavci kaže vsesplošno dobra volja, da bodo po svojih močeh prispevali celo več, kakor je določeno za nezaposlene tovariše. Tako bo morebiti mogoče na podlagi vzajemnosti vsaj kolikor toliko omiliti bedo posameznikov in pa celih družin.

• **Železniške legitimacije za civilne in vojaške upokojence, invalide in njih rodbine.** Vsi upokojenci in njih rodbine, katerim so bile izstavljene železniške legitimacije l. 1928. in jim bo torej potekla petletna doba koncem tega leta, se vabijo, da jih vrnejo do 31. t. m. finančni direkciji **odsekn za računovodstvo — pokojninski referat — v Ljubljani.** Da se pa more izposlovati **pravočasno** izstavitev novih železniških legitimacij pri direkciji državnih železnic, naj se prošnjam priloži slika, znesek 10 Din v gotovini in zadnji knjižni izpisek čekovne nakaznice. One železniške legitimacije pa, katerim koncem l. 1932. ne bo potekla še petletna veljavnostna doba, naj se predlože za podaljšanje zgoraj omenjenemu uradu **čimprej**, najkasneje pa do **20. januarja** 1933. Šele tekom leta 1933. vložene prošnje za izstavitev novih železniških legitimacij se ne bodo predlagale direkciji državnih železnic posamezno, ampak le v posameznih partijah in največ dvakrat mesečno. Take zakasnele prošnje naj se torej vlagajo pravočasno in ne šele tik pred dnevom, ko se te legitimacije že rabijo. Pri tej priliki opozarjamo tudi vse vpokojence in vpokojenke, naj premembe bivališč javijo vsaj do 10. vsakega meseca. Ker se po tem terminu prične že odpošiljati čekovne nakaznice podružnici poštne hranilnice. Vsem morebitnim reklamacijam, vlogam in prošnjam v pokojninskih zadevah naj se prilaga tudi zadnji knjižni izpisek čekovne nakaznice ali pa vsaj navede številka likvidacijskega lista, ker se na ta način omogoča hitrejše in lažje poslovanje.

• **Visoka starost.** V vasi Župcu v Južni Srbiji živi 103 leta stari Rado Pažin, ki je bil enajst let zaposlen pri kopanju Sueškega kanala. Dvakrat je bil v Ameriki ter govori turški, arabski, francoski, angleški in italijanski jezik.

Film Triglavske STRMINE
KINO DVOR
do sedaj vse predstave razprodane. **Predstave danes ob 4., 7. in 9. uri.** Rezervirajte pravočasno vstopnice!
Telefon 2730. 15094

NACE NAROBE, tapetnik, **Ljubljana Gosposvetska cesta 16** (pri Levu) 225

Gilgi, ena izmed nas

Oj, vsepovsod najboljši glas od Slamičevih gre klobas. Mi pa napravimo ta ‚špas‘, še danes gremo k njemu v vas
15072

V uradu
ste stalno izpostavljeni nevarnosti nalezljivih bolezni. Če se hočete obvarovati pred gripo, vzemite
Panflavin-PASTILE
BAYER
Odobreno od Ministarstva soc. politike i nar. zdravlja S. Br. 15051. od 26. 8. 1932.

„NOBLESSE“
nudi po znižanih cenah damske PLAŠČE, za gospode SUKNJE in OBLEKE po meri.
Palača Viktoria

Gilgi, ena izmed nas

Gilgi, ena izmed nas

Večerne toalete — damski modni atelje JOSIPINA IGLIČ, Tavčarjeva ulica 3.

Velika božična prodaja
raznih **OSTANKOV** in vsega manufakturnega blaga pri staro znani tvrdki
Anton Schuster — »Pri Tončku«
Ljubljana, Mestni trg 25. 15084

Kako dosežete normalno težo?

Direktor neke tovarne, gospod L., je imel sledeče izkušnje. Kot posledica težke bolezni je znašala njegova teža samo 51 kg.

Njegov zdravnik mu je predpisal Ovomaltine. Pil jo je vsak dan ter že po nekoliko tednih tehtal 4 kg več. Pil jo je še naprej ter dosegel 69 kg, torej normalno težo zdravega moškega.

To je samo eden mnogih primerov, v katerih je Ovomaltine pripomogla oslabelim ljudem, da so naglo zbrali izgubljeno moč.

Ovomaltine ima izboren okus, a se jemlje za predjužnek ali med kosilom in večerjo v mleku, kavi ali v čaju.

Iz Ljubljane

u— Na rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra I. bo mestna občina ljubljanska razobesila na svojih poslopjih državne zastave. Vabim vse hišne posestnike in ostale občane, da store isto. Župan in mestni načelnik dr. Dinko Puc.

u— **Vsi na slavnostno akademijo »Preporoda«,** ki bo v petek v proslavo 20 letnice preporodovskega gibanja in rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra. Po pestrem sporedu bo prosta zabava. Sodelujejo B. Trampuž (govor)), Majda Lovše, kons. Uroš Prevoršek, kons. Cveto Švigelj, kons. Demetrij Žebre, kons. Samo Lovše, kons. Valens Vodušek, France Kovič (recitacija). Vabila so že razposlana, reklamacije sprejema SJSU »Preporod«, Tomanova ul. 3. Telefon 29-74. Pokažite, da znate ceniti delo mladine!

u— **20 let »Preporoda«.** Vstopnice za slavnostno akademijo so v prodaji v Matični knjigarni. Cenjeno občinstvo vljudno prosimo, da si jih preskrbi že sedaj in se s tem ogne navalu pri večerni blagajni. Znižane članske vstopnice dobe Preporodovci le v društvenem lokalu pri službujočem odborniku. Istotam dobe tudi vse ostale informacije o proslavi. Oficijelni sprejem bo od tričetrt na 20. do četr na 21. Spored se prične točno ob četrt na 21. na kar izrecno opozarjamo! — Jubilejni zbornik „20 let Preporoda« je izšel. Cena je 15 Din. Prodajo je prevzela Zvezna knjigarna (Šelenburgova ulica). Za vse informacije se ji obračati na „Preporod« Napredni dijaški dom, Tomanova 3, telefon 29-74.

u— **Brezposelnim božično podporo!** Spored božične akademije na korist brezposelnim v Ljubljani, ki jo priredita ljubljanski Rdeči križ in državni konservatorij v ponedeljek 19. decembra v ljubljanski drami, obsega operne prizore pod vodstvom gospe profesorice Cirile Škerlj-Medvedove in g. kapelnika dr. Danila Švare ter dramske prizore pod vodstvom g. profesorja in gledališkega režiserja Osipa Šesta. Odbrani gojenci konservatorija bodo umetniški podajali prizor iz Smetanove opere »Prodana nevesta«, iz Massenetove opere »Werther« in iz Flotowove opere »Marta« ter Mollereovo komedijo »Namišljeni bolnik«. Začetek ob 20. konec okoli 22.30. Vstopnice po globoko znižanih dramskih cenah se dobe v Matični knjigarni.

u— **Cveto Švigelj** je naši javnosti že znan iz številnih prejšnjih pevskih nastopov. Topot bo nastopil na Preporodovi slavnostni akademiji v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra I., in, društvene dvajsetletnice. Mladi umetnik nam bo zapel arijo Jeleckega iz Čajkovskijeve opere »Herodijada«. Pri klavirju ga bo spremljal konservatorist Demetrij Žebre. Vstopnice za slavnostno akademijo, ki bo v petek 16. t. m. ob 20. v Unionu, so v prodaji v Matični knjigarni.

u— **Cankarjev večer** (III. delavski prosvetni večer) »Svobode« in »Zarje« bo drevi ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. Spored je srečno izbran, je lep in pester. K včeraj objavljenemu sporedu še dodajamo, da sodeluje tudi dijaški mešani zbor drž. učiteljske šole pod vodstvom prof. Ivana Repovša. Pevski zbor Krakovo-Trnovo nastopi polnoštevilno. Konserv. Štefka Korenčanova in konserv. Vida Rudolfova ter član opere gospod A. Dermota zapojo več dvospevov in solospevov. Godba »Zarja« zaigra kot uvod dve izbrani skladbi. Ferdo Delak in J. Čuk bosta recitirala nekaj značilnih Iv. Cankarjevih pesmi iz »Erotike«, prof. Teply bo pa predaval o pomenu Ivana Cankarja. Vzemite vstopnice, ki so po 3, 2 in 1 Din.

u— **Šahovska simultanka dr. Milana Vidmarja.** V ponedeljek 19. t. m. ob 20. uri priredi »Ljubljanski šah. klub« v svojem lokalu (kavarna Miklič, nasproti glavnega kolodvora) šahovsko simultanko velemojstra prof. dr. Milana Vidmarja. Udeleži se je lahko vsak šahist, ki se prijavi pravočasno ustmeno ali pismeno na naslov: Milan Vidmar ml., Ljubljana, Karlovška cesta 1. V interesu vsakega resnega interesenta je, da prijavi čimprej svojo udeležbo, ker bo iz tehničnih razlogov pripuščenih največ 40 igralcev. Vstop je prost. Vsak prijavljeni šahist naj prinese šahovnico s seboj. S to prireditvijo otvarja »Ljubljanski šahovski klub« svojo letošnjo zimsko sezijo.

Gilgi, ena izmed nas

u— **Predavanje Zveze kulturnih društev v Ljubljani.** Drevi ob 20. bo predaval v prostorih društva v Kazini II. nadstropje g. dr. Škerlj o svojem potovanju po Norveški. Predavanje bo spremljalo 65 skioptičnih slik. Predavatelj bo pokazal razen pokrajine tudi norveško in laponsko ljudstvo, njih kulturo in nekaj zanimivosti iz njih kulture, tako da bodo lahko prišli na račun vsi oni, ki so slišali zadnje njegovo predavanje. Ker je predavatelj zelo znan in ker je predavanje za naše razmere nekaj posebnega, vabi odbor javnost, da se čim polnoštevilneje udeleži predavanja. Vstopnina bo 2 do 4 Din.

u— **Zaključek letošnje koncertne sezije** bo v sredo 21. t. m ob 20. v dvorani Filharmonične družbe z izvajanjem koncerta pevskega društva »Grafika« s sodelovanjem orkestra »Grafike«. Na sporedu so: Adamič, Matetić-Ronjgov, Mirk, Ocvirk, Foerster, Gröbming, Križkovsky, Premrl, Ravnik Schubert in Mendelsohn.

u— **Državni konservatorij.** Spored sobotne produkcije otvori zbor konservatoristov z državno himno. Nato nastopijo gojenci: Raubar Miljutin (klarinet), Fratnik Štefanija (solopetje), Burger Kajetan (violina), Drmota Anton (solopetje), Hrašovec Sliva (klavir), Korenčan Štefanija (solopetje) Likovič Joža (solopetje), Gallatia Reinhold (klavir), Laharnar Marija (solopetje) in trio: Menardi Pija (klavir), Ornik Francka (violina), Jeraj Karola (čelo). Začetek točno ob pol 18. Sporedi, ki so obenem vstopnice, se dobe po 2 Din v Matični knjigarni.

u— **Krajevna organizacija JRKD za svetokriški okraj** vabi člane na sestanek ki bo v četrtek 15. t. m. ob 20. v Kačičevi gostilni. Pridite vsi!

u— **Guslar Tanasije Vučić** bo pel izbrane junaške narodne pesmi v petek 16. t. m. zvečer ob 20. v opernem gledališču, že popoldne pa bo istotam ob 17. guslarjev koncert za dijaštvo. Vstop je pri obeh koncertih svoboden, pobirali se bodo le prostovoljni prispevki.

u— **Predavanje o lepem vedenju v družbi in življenju** se prične v četrtek 15. t. m. ob četrt na 19. v dvorani Dilavske zbornice. Vstopnine ne bo, pobiral se bo le skromen prispevek 3 Din za kritje stroškov, tako da je obisk vsakomur omogočen.

u— **O sobnih rastlinah, ki cveto pozimi,** bo v okrilju podružnice SVD nadaljeval svoje za vsakega ljubitelja cvetlic poučno predavanje ravnatelj mestnih nasadov g. Anton Lap drevi ob 19. v predavalnici mineraloškega instituta na univerzi. Vstopnine ne bo.

u— **Sadjarska podružnica na Viču** bo imela jutri v risalnici osnovne šole na Viču redno predavanje g. Humeka. Posečajte predavanja, da pomnožite vrtnarska izkustva!

u— **Materinski večer,** ki ga priredi državni zavod za zaščito mater in dece (Dečji dom kraljice Marije), bo drevi ob 20. zaradi vremenskih neprilik v dvorani OUZD na Miklošičevi cesti, ne pa v zavodu. Vstop je svoboden, vendar dovoljen le odraslemu ženstvu. Govoril bo dr. Dragaš o zablodi otrok in mladine.

u— **Lutkovni teater Ljubljanskega Sokola** bo igral za odrasle v četrtek 15. t. m. v Narodnem domu (vhod z Bleiweisove ceste) Mitje Šviglja »Črnega ženina«, ki je pri premieri dosegel lep uspeh. V vlogi Olge bo Mariella Mlekuževa. Začetek točno ob 20.

Vi, ki ljubite otroke,
naročite za Božič najnovejšo, bogato ilustrirano knjigo Manice Komanove:
Slike, zgodbe, šale — vse za moje male!
Naroča se pri Manici, Tyrševa 6, II. nad., in po knjigarnah.

u— **V primorskem akademskem klubu** bo drevi ob 20. v prostorih „Preporoda« (Arena Narodnega doma) predaval g. Lado Božič o gospodarskem razvoju Julijske Krajine. Udeležba obvezna!

u— **Društvo »Tabor«.** Jutri zvečer ob 20. bo v društvenih prostorih (hotel Tivoli, II) izredni občni zbor. Mandolinistični odsek bo imel vajo drevi ob 20. v predsobi telovadnice na realki.

u— **Trgovske knjige, korespondenčni in knjigovodski pripomočki: Bonač, Šelenburgova.**

u— **Še en napad na žensko.** Poleg roparskega napada na gospo Stritihovo na Mirju beleži policija še en tak drzen napad, ki je bil izvršen že 8. t. m. na Julijano Odarjevo na Celovški cesti v bližini tramvajske remize. Napadalec ji je iztrgal ročno torbico, v kateri je imela srebrno žensko uro in več slik ter razne toaletne predmete v skupni vrednosti 450 Din. Napadalec je pobegnil čez polje proti Dravljam. Javna varnost v Ljubljani čedalje bolj popušča, to pa v prvi vrsti zaradi pomanjkanja varnostnih organov. Policijska uprava je prosila za namestitev več novih stražnikov, kajti šele tako bo mogoče vzpostaviti nekaj novih stražnic, ki so zlasti potrebne ponekod na periferiji.

u— **Napad na cesti.** Ko se je vračal včeraj zjutraj 35 letni brezposelni zidar Jost Kralj domov v Trnovo, ga je na cesti napadel neznan človek in ga sunil z nožem v desnico. Ker se je napad pripetil še v mraku, Kralj napadalca ni mogel zasledovati. Podal se je v splošno bolnico.

VEDNO NAJBOLJŠE
in najcenejše nogavice kakor tudi vse modne potrebščine pri **M. PIRNAT, Sv. Petra cesta 22.** 377

u— **Smradu iz Ljubljanice ne bo več.** Dušljivi smrad, ki smo ga vdihavali v poletnih mesecih sleherni dan, zlasti še stanovalci ob Ljubljanici, zadnji čas ni bil tako penetranten, ker je pač postalo hladnejše. Sicer je pa sedaj za stalno odstranjen ta nedostatek, kajti v ponedeljek so otvorili zatvornice pri Sv. Petru in se odslej v Ljubljanični strugi ne bo več ustavljala smrdeča voda, prepojena s fekalijami, ki se stekajo iz mestnih kanalov v Ljubljanično strugo.

u— **V mestni klavnici ljubljanski** se bo v četrtek in petek 15. in 16. t. m. vsakikrat ob 15. prodajalo na prosti stojnici prašičje meso po znatno znižani ceni.

u— **JNAD „Jadran«** najvljudneje vabi na plesno vajo, ki bo jutri v dvorani Trgovskega doma. Igral bo jazz „Ronny«. Vodi g. Jenko. Začetek točno ob 20.

u— **»Preporod«** ne bo imel v soboto plesne vaje. Zato se pa bomo zabavili in plesali v petek po slavnostni akademiji v Unionu.

u— **Izbrani družabni plesni tečaj v Kazini** bo drevi ob 20. Vodstvo: **Jenko.**

Nova slikanica
Edgar Rice Borroughs:
Tarzan
Velik pustolovni roman v 300 slikah.
Po rodu človek — po vzgoji opica!

Tarzan je znan kot Robinzon in bo ostal nesmrten kakor Robinzon. Zgodbe o njem so prevedene na 32 jezikov in razširjene v milijonih izvodov. Zgoščene v 300 krasnih slik z besedili obetajo odraslim bralcem kakor tudi mladini novo zabavo in najboljši pouk o živalstvu in prirodi v afriških pragozdovih.

Lično opremljena knjižica samo Din 20, poštnina 3 Din.
Dobite jo v upravi »Jutra«, Ljubljana, Knaflјeva ulica 5, pritličje desno.

Zunanji naročniki store najbolj prav, če iznos Din 23 vpošljejo v znamkah obenem z naročilom.

Lepota zob ni odvisna samo od
rednega čiščenja zob, marveč tudi od zdravstvenega stanja telesa. Gnitje zob (karies), zrahljanje dlesen itd. pripisuje znanost pomanjkanju joda. Za pospešitev presnove, notranje sekrecije in funkcij žlez je treba telesu dovajati več joda v vrednih in pravilnih dozah. Medicinska veda je ugotovila, da se izpolnjuje ta naloga s stalno uporabo 393
JOD-KALIKLORA
zobne paste na prav idealen način.

Gradnikovi prevodi, med katerimi bodo tudi veličastni Michelangelovi soneti. Tako bomo Slovenci dobili za božič pesniško zbirko izrednega pomena, pravi brevir pesniške lepote in miselne vidovitosti, knjigo utehe in miru v teh razrvanih časih. Opozarjamo že sedaj na Gradnikove »Svetle samote«.

Proslava 60-letnice pisatelja F. S. Finžgarja v Zagrebu. Iz Zagreba nam poročajo: V petek, dne 16. t. m. ob 20. uri bo v velikem gledališču na trgu Kralja Aleksandra v Zagrebu svečana proslava 60-letnice našega pisatelja Frana S. Finžgarja z uprizoritvijo njegovega »Divjega lovca«, ki je bila določena že za lansko sezono, a so jo zaradi bolezni prvakinje zagrebške drame ge. Vike Podgorske, ki kreira glavno vlogo Majde, preložiti na sedanji termin. Pokroviteljstvo proslave je prevzela Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu po svojem predsedniku dr. Gavri Manojloviću, častni odbor pa tvorijo gospodje: dr. Nikola Andrić, dr. Dragutin Damjanić, Ante Dukić, dr. Ivan Esih, Josip Horvat, K. Mesarić, dr. Ljuba Marković, Vladimir Nazor, dr. Hinko Vinković Režijo vodi g. režiser Hinko Nučič, sodelujejo pa slovenski in hrvatski člani zagrebškega gledališča in sicer: gospe Vika Podgorska, Vilharjeva, Lubejeva, Radmanovićeva, Kovačićeva, B. Nočučeva, Pavletova in gg. H. Nučič, M. Šimenc, Tepavac, Grković, Lavrenčič, Prejac, Soljak, Hladić Zorman, Tkalec, Grünhut, Gasić, Žibert, Jakelić, Pukšec. Pred predstavo bo govoril o književnem delovanju našega slavljenca g. dr. Ivan Esih, publicist in tajnik Jugoslov. akademije. Ob tej priliki apeliramo na zagrebške Slovence, da se polnoštevilno udeleže te proslave in tako počaste enega najboljših poznavalcev naše slovenske duše.

Dva nova slovenska komponista. Na akademiji v proslavo 20-letnice »Preporoda« (16. t. m.) se bosta izvajali deli dveh mladih, javnosti doslej še neznanih slovenskih skladateljev: Demetrija Žebreta in Franca Šturma. Prvi je spisal »Suito« za mali orkester. Obsega štiri stavke, ki so prav za prav plesi. Prvi stavek »Moderato« je koračnica, drugi, »Tempo di valse« je počasen valček, tretji, »Andante«, je miren tango, četrti »Allegro« je hiter blues. Vsi stavki razen tretjega imajo izrazito formo trodelne pesemske oblike. — Franca Šturma »Fantazija« za violino in klavir ima v glavnem trodelno formo. Naslov »Fantazija« ima zato, ker se menjavajo taktni načini in tempi in ker sta med posameznimi deli dva prehoda z violino-solo. Skladba je askotskega značaja in polifona. Efektov ne išče. Suito bo izvajal na omenjeni akademiji »Preporodov« orkester pod vodstvom komponista, »Fantazijo« pa bosta igrala Uroš Prevoršek (violina) in Valens Vodušek (klavir).

Ob stoletnici ilirizma priobčujejo zagrebške »Novosti« daljše preglede iz peres prvovrstnih raziskovalcev. V številki z dne 11. t. m. je izšel daljši članek g. univ. prof. dr. Fr. Ilešića »Ilirizam kod Slovenaca«. V obsegu novinskega članka ni doslej še nihče tako pregledno in vendar skoraj izčrpno obdelal ilirskega gibanja med Slovenci, kakor ga je prof. dr. Ilešić v »Novostih«. Njegov članek dokazuje, kako široke kroge je zajel ta pokret in kako aktivna je bila v njem zlasti Slovenska Štajerska, prav posebej pa še Slovenske gorice.

Knjižne novosti »Tiskovne zadruge«. Tiskovna zadruga bo za božič izdala roman enega največjih pisateljev 19. stoletja, Stendhala **»Le Rouge et le Noir«.** Roman je lepo poslovenil vseuč. prof. dr. Fr. Šturm, ki je napisal tudi daljši uvod o pisatelju in njegovem delu. Knjiga bo obsegala čez 40 tiskovnih pol. Po odličnem mestu, ki ga ta Stendhalov roman zavzema v svetovni literaturi in po aktualnosti, ki mu jo daje baš sedanja doba (današnja povojna generacija spominja na generacijo po napoleonskih vojnah), pomeni ta prevod resnično obogatitev naše književnosti. — Druga pomembna novost, ki nam jo takisto obetajo za božič, je nova proza Juša Kozaka **»Celica«.** Nedvomno bo ta knjiga priznanega pripovednika vzbudila veliko pozornost. Pisatelj pripoveduje spomine na ječo v dneh političnih persekucij med svetovno vojno. Za svoje novo delo je pisec romana »Šentpeter« zastavil mnogo truda in ljubezni in bo »Celica«, kakor izvemo, knjiga globoke izpovedi, plemenit plod pripovedniške zrelosti in umetniškega stremljenja.

Brezposelnim božično podporo!

Božična akademija v drami ponedeljek 19. XII.

Začetek ob 20., konec ob 22.30

Vstopnice: Matična knjigarna

Globoko znižane dramske cene

Spoznavajte tuje narode!

Zato je potrebno obvladanje jezikov, ki si jih morete prisvojiti s smotrenim učenjem.

Zaokrenite stikalo dobrega radijskega aparata in Radio Ljubljana postane Vaš najboljši in najcenejši učitelj.

Dobri, selektivni aparati z enostavnim upravljanjem vseh vrst ter za vsakogar so zmerom v zalogi. Oglejte si jih na naši stalni razstavi v palači Vzajemne posojilnice na Miklošičevi cesti ali v naši trgovini poleg Uniona.

RADIO LJUBLJANA

Iz Maribora

a— **Oficirski družabni večer 17. t. m.** Prirede oficirji mariborske garnizije v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja družabni večer v prostorih „Uniona«. Začetek ob 21. Vabila se razpošljejo preko uradov in s pošto. Ako kdo zainteresiranih ne dobi povabila do večera 15. t. m. se naproša, da se po telefonu obrne na artiljerijskega polkovnika g. Milivoja Popadića (tel. št. 2134) ali pa na pehotnega polkovnika g. Antona Petrinčiča (tel. št. 2106). Gosti se naprošajo, da pri vhodu v dvorano pokažejo vabila, ki jih naj shranijo, ker bodo veljala kot stalne vstopnice za oficirske družabne večere. Obleka navadna.

Važno za državne nastavljence!

Cotove obleke, plašče, hubertuse za dame in gospode proti nakaznici »Nabavljalne zadruge državnih uslužbencev v Mariboru« dobite pri 15099

ANTONU MACUNU
manufaktura
MARIBOR, Gosposka ulica 8
Šmučarske obleke v modri in rjavi barvi!

a— **Veliko pozornost** je vzbudila v Mariboru te dni vest, da hoče Protituberkulozna liga zgraditi azil za tuberkulozne in bo ta svoj človekoljubni načrt izvedla s pomočjo velike dobrodelne akcije, na katero sta že pristali društvi hišnih posestnikov in stanovanjskih najemnikov. Kakor je že znano, bo liga pobirala od vsakega najemnika prostovoljni mesečni prispevek. Pole bodo razdeljene po hišah prihodnje dni, pobiranje prispevkov pa se bo pričelo po novem letu.

a— **Usoden padec s strehe.** V Zgornji Šenarski pri Mariboru je predsinočnjim padel s strehe precej globoko 50 letni posestnik France Šuta. Pri padcu si je zlasti poškodoval desno podlehti in ključnico. Prepeljan je je bil v bolnišnico.

a— **Z osebnim avtomobilom v ročni voziček.** Trgovec Josip H. je s svojim osebnim avtomobilom zavozil pred frančiškansko cerkvijo v ročni voziček, ki ga je peljal mimo delavec Josip Gabrovec. Sunek je bil tako močan, da je podrl delavca na tla in ga vlekel še 10 metrov nazaj. Gabrovec je dobil občutne poškodbe na levem stegnu, raztrgal pa si je tudi obleko. Škodo bo seveda moral poravnati trgovec.

a— **Vlomilci pod ključem.** Mariborska policija je, kakor smo beležili, prijela te dni osemčlansko vlomilsko tolpo, ki ima na vesti mnogoštevilne vlome in drzne tatvine v Mariboru in okolici. Med aretiranci so sami kriminalni tipi, ki jih je imela policija že dalje v evidenci. Končno so vendarle padli v mrežo varnostnih oblasti. Preiskava se nadaljuje.

a— **Adam na ulici. Živo sliko bede** je pokazal včeraj dopoldne na državnem mostu 21 letni pastir Rudolf Pečar, ki je prišel na pol gol in premražen iz Zgornjega Dupleka v Maribor. Službujoči stražnik je siromaka, ki ga je namah obkolilo veliko število radovednežev, odpeljal v bolnišnico, kjer so ga vtaknili v obleko, ki mu jo je kupil na starini neki dobrosrčni Mariborčan.

Iz Celja

c— **Mladinska igra.** Člani Dramatičnega društva v Celju bodo ponovili Golievo uspelo otroško igro »Jurček« na državni praznik 17. t. m. ob 16. v mestnem gledališču po znatno znižanih cenah. V nedeljo se je vršila predstava v telovadnici okoliške deške narodne šole in jo je obiskalo zlasti mnogo šolske mladine, ki se je izvrstno zabavala. — Gospodinjska nadaljevalna šola bo uprizorila v nedeljo 18. t. m. ob 15. na šolskem odru v okoliški deški narodni šoli igro »Najdena hčerka«. Dobiček predstave je določen za šolske namene.

e— **Slikarska razstava.** Znana ljubljanska umetnika gdč. Elda Piščančeva in gospod Rajko Slapernik bosta otvorila na državni praznik 17. t. m. ob 10. dopoldne božično razstavo lastnih del v dvorani Obrtnega doma v Celju. Razstavila bosta nad 70 oljnatih slik, pastelov, akvarelov in grafik v raznih tehnikah, portrete, pokrajine, tihožitja itd. Gdč. Piščančeva je študirala v Firenci in Parizu, g. Slapernik pa v Monakovem. Razstava bo priporočljiva tudi za mladino.

e— **Članski sestanek krajevne organizacije JRKD** za mesto Celje bo drevi ob 20. v Celjskem domu.

e— **Smučarski tečaj celjske sokolske župe** se bo vršil od 26. t. m. do 1. januarja na Mozirski planini pod vodstvom br. Branka Diehla. Odhod udeležencev iz Celja 26. t. m. z jutranjim vlakom do Šmartnega ob Paki, odtod pa z avtobusom do Mozirja. Prijaviti se je treba do nedelje 18. t. m.

e— **Gospodinjska nadaljevalna šola** bo uprizorila v nedeljo 18. t. m. ob 15. na šolskem odru okoliške deške narodne šole igro »Najdena hčerka«. Dobiček predstave je določen za šolske namene.

e— **Vsi vojaški obvezniki,** rojeni v letih 1882. do 1912., ki bivajo v Celju brez ozira na njih pristojnost, se morajo takoj osebno javiti pri vojaškem referentu na mestnem načelstvu, soba št. 6. S seboj je treba prinesti vojaško izpravo ali pa kak drug dokument, iz katerega sta točno razvidna vojaško službovanje in domovinska občina vojaškega obveznika. Odsotne ali obolele vojaške obveznike morajo prijaviti njih sorodniki. Zadnji dan za prijavo je 16. decembra. Opozarjamo na razglas mestnega načelstva, ki je nabit po mestu.

e— **Na svobodi.** Poročali smo že, da je celjska policija 23. novembra aretirala 33-letnega brezposelnega natakarja Viktorja G. iz Škofje vasi pri Celju, ker je bil osumljen, da je 29. septembra 1930 pod gradom Amrasom pri Inomostu umoril in oropal urednika »Tiroler Bauernzeitung« Josipa Guflerja iz Inomosta. Viktorja G. so izročili celjskemu okrožnemu sodišču, ki ga je po zaslišanju čez nekaj dni izpustilo iz preiskovalnega zapora.

e— **Mestni kino.** Danes ob 20.30 izvrstna komedija »Dunajska cvetličarka«. V glavnih vlogah Hansi Niese, Renata Müller in Harald Paulsen. Foxov zvočni žurnal.

e— **3000 parov ženskih snežk** najboljše svetovne znamke »Tretorn« po 48, 56, in 68 Din proda Trgovski dom Stermecki v Celju skupaj, ali pa posamezne pare.

Iz Ptuja

j— **Društvo jugoslovenskih akademikov v Ptuju** bo priredilo 7. januarja 1933 v Društvenem domu pod pokroviteljstvom soproge podbana ge Pirkmajerjeve in častnega damskega komiteja X. akademski ples, katerega čisti dobiček je namenjen v podporo revnih akademikov. Društvo jugoslovenskih akademikov v Ptuju prosi zato vsa ostala društva v Ptuju, da glede na humanitarni namen akademske prireditve ne prirede na isti datum svojih prireditev.

LESCE. Koncert slovenske umetne in narodne pesmi priredi oktet pevskega društva »Ljubljanskega Zvona« v Lescah 18. t. m. ob 15. v šolski dvorani. Uvodno besedo o slovenski pesmi bo imel g. Zorko Prelovec. Vsi prijatelji lepega petja se vabijo na poset tega koncerta.

Sport

Smučarski tečaj za začetnike in napol izvežbane priredi letos na Jezerskem za božične počitnice g. Rudolf Badjura. Tečaj se otvori dne 25. t. m. in bo trajal do 1. januarja 1933. Za udeležence tečaja je določena izredno nizka pavšalna cena za dobo tečaja, in sicer: za 7 dni 400 Din, za

Ne potica in ne klobasa,

temveč strokovnjaško po meri izdelani čevlji čvrstih podplatov in mehke kromove juhtovine vam bodo pripomogli v planinah do pravega veselja.

Brata Naglič, industrija čevljev, Žiri

Pišite po prospekte! — Nadrobna prodaja **A. GOREC, Ljubljana,** palača Ljubljanske kreditne banke.

8 dni 450 Din. V tej vsoti je vštetо: obilna, tečna hrana (zajtrk, kosilo, večerja, brez pijače), čedna postelja v zakurjeni sobi, električna luč in kurjava, pouk v tečaju in vožnja z avtobusom iz Kranja na Jezersko in nazaj. Prijave za tečaj sprejema: Rud. Badjura, Ljubljana, Knafljeva ulica 9., najkasneje do 23. t. m. — V lastnem interesu udeležencev tečaja je, da se do tega termina prijavijo, da ne bi trpel pouk v tečaju in da se preskrbi pravočasno še en pomožni vaditelj, ako bi bilo nad 20 smučarskih novincev.

Redni letni občni zbor SK Ilirije bo v petek 16. t. m. ob 20. v dvorani OUZD na Miklošičevi cesti z dnevnim redom po § 13. klubovih pravil: 1. poročila upravnega odbora in sekcij, revizijskega odbora in podelitev absolutorija; 2. dopolnilne volitve upravnega odbora po § 15. pravil, volitve revizijskega odbora in razsodišča; 3. predlogi odbora in članstva; 4. slučajnosti. Ako bi bil občni zbor ob 20. nesklepčen, se bo pričel ob 20.30 nov občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu prisotnih (§ 13. pravil).

SK Ilirija (nogometna sekcija). Važen plenarni sestanek članstva nogometne sekcije danes ob 18.30 v »Evropi«.

Sporazum med beograjskimi klubi. Med vodilnimi beograjskimi klubi BSK, Jugoslavijo in BASK je bil sklenjen dogovor, po katerem noben igrač ne more prestopiti v drug klub. Imenovani klubi so se obvezali, da ne bodo sprejeli nobenega člana nogometnih sekcij teh klubov. Kdor bi prekršil ta dogovor, mora plačati za vsakega sprejetega člana iz drugega kluba 50.000 Din. Ta dogovor, ki je sklenjen za dobo 5 let, je bil protokoliran tudi pri sodišču.

Gospodarstvo

Zasedanje Zbornice za TOI

Ljubljana, 13. dec.

Glede na jutrišnjo plenarno sejo Zbornice za TOI. so se danes dopoldne in popoldne vršile v zbornici seje posameznih odsekov in uprave Zavoda za pospeševanje obrti. V vseh treh zborničnih odsekih so razpravljali o zborničnem proračunu za leto 1932, o katerem je že pretekli teden razpravljalo predsedstvo na posebni seji in ki ga je odobril tudi finančni odbor. **Novi proračun zbornice je za okrog pol milijona Din manjši od proračuna za tekoče leto in za okrog 2 milijona Din manjši od proračuna za leto 1930.**

Na seji trgovskega odseka so med drugim razpravljali o predlogih za izvršilne naredbe obrtnega zakona, o enotni ureditvi administracije trgovskih udruženj in o aktualnih davčnih vprašanjih. Na dnevnem redu so bile tudi izjave k ovadbam zaradi kršitev zakona o pobijanju nelojalne konkurence in imenovanja zborničnih zastopnikov v šolske odbore trgovsko-nadaljevalnih šol.

Na seji obrtnega odseka so razpravljali o organizaciji združenj po novem obrtnem zakonu, o obrtniškem zavarovanju, o pravilniku za gostilniške obrate, o aktualnih davčnih vprašanjih obrtništva ter o imenovanju zborničnih zastopnikov v odbore obrtno-nadaljevalnih šol. Končno je obrtni odsek razpravljal o predlogih in resolucijah obrtniških organizacij in obrtniških zborov.

Industrijski odsek se je na seji bavil s položajem industrije v drugi polovici tekočega leta, z dobavami premoga železnicam, s trošarino na električni tok, razpravljal pa je tudi o valutnem in deviznem prometu z inozemstvom in povišanju prispevka za nezgodno zavarovanje.

Uprava zavoda za pospeševanje obrti je končno razpravljala o delovanju zavoda, o obračunu za leto 1932. in o proračunu za prihodnje leto. **Vsi trije odseki so izvolili poseben odbor, ki je zvečer razpravljal in sklenil o stališču, ki ga naj zbornica nujno zavzame glede kmečkega moratorija.**

Gospodarske vesti

= **Trgovinska pogodba z Italijo.** Dopolnilni sporazum k trgovinski pogodbi z Italijo, ki je bil sklenjen 25. aprila t. l. v Rimu in je bil te dni sprejet v Narodnem predstavništvu, je sedaj objavljen v »Službenih Novinah« od 12. decembra.

= **Drugi seznam obveznic Blairovega posojila.** Pred tedni je finančno ministrstvo kakor znano izdalo seznam obveznic Blairovega posojila, katerih letošnji prvomajski kupon je bil vnovčen pri državni blagajni in s katerimi se lahko trguje na naših borzah. Ker pa je mnogo obveznic, ki so bile od aprila do novembra legalno kupljene, preko domačih borz je ministrstvo pred dnevi izdalo drugi seznam obveznic, s katerimi se lahko trguje in katerih kupone vnovčujejo državne blagajne. V tem seznamu so one obveznice, katerih kuponi so bili od 1. novembra do 3. decembra prezentirani na vnovčenje državni blagajni v Beogradu.

= **Dražba kož divjadi** se bo vršila 25. januarja 1933 v prostorih velesejma v Ljubljani. Blago se sprejema v komisijo že sedaj. S pošiljatvijo kož naj nikdo ne odlaša do zadnjega, ker je v korist stvari same, da »Divja koža« čimpreje ve, s kakšnimi količinami in s kakšnim blagom bo za dražbo založena. Komur poslovni red »Divje kože« ni znan, naj ga takoj zahteva. »Divja koža« je osrednja lovsko-prodajna organizacija, ki dela edinole v dobrobit našega lovstva. Lovci, poslužite se za vnovčenje svojega pridelka le te svoje prodajne organizacije. »Divja koža«, Ljubljana-velesejem.

= **Češki hmelj iz leta 1930.** Češkoslovaški hmeljski sindikat je od hmeljske letine 1930 kakor znano pokupil okrog 60.000 starih stotov hmelja, in sicer z denarnimi sredstvi, ki jih je dala na razpolago država (okrog 20 milijonov Kč). Da bi češkoslovaško finančno ministrstvo dobilo od tega zneska nazaj vsaj gotov del, je doseglo, da se bo ta vskladiščeni hmelj v manjših partijah spravil na trg. V strokovnih krogih pa so mnenja, da je kakovost vskladiščenega hmelja trpela, ker blago ni bilo hermetično zaprto. Letošnji hmeljski pridelek pa je skoro docela razprodan.

= **Licitacija za nakladanje in razkladanje premoga.** Direkcija državnih železnic v Zagrebu objavlja: 17. januarja se bo vršila ofertna licitacija za nakladanje in razkladanje premoga, zgorelega koksa, peska in lesa v kurilnicah na Sušaku in Splitu. Pogoji in informacije s dobe v sobi št. 36 direkcije državnih železnic v Zagrebu.

= **Dražba premoga.** Pri premogovniku Šemnik pri Zagorju se bo vršila dne 19. t. m. ob 12. uri dražba 60 do 70 vagonov premoga.

Zahvala

Za mnoge dokaze globokega in iskrenega sočutja ob nenadomestljivi izgubi nad vse ljubljene soproge, mamice, gospe

Ane Košir
roj. Dobre

soproge posestnika in trgovca

se tem potom zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter vsem, ki so blagopokojno pokropili in spremili na njeni prezgodnji zadnji poti. Osobito zahvalo smo dolžni častiti duhovščini, prostovoljnemu gasilnemu društvu v Kovorju, domačim pevcem za ganljive žalostinke na domu, v cerkvi in ob grobu, vsem darovalcem prekrasnih vencev in cvetja ter vsem, ki so spremili blagopokojno na njeni zadnji poti.

Prisrčna zahvala vsem in za vse!

Kovor, dne 11. decembra 1932. 15091

ŽALUJOČI SOPROG IN OTROCI.

Kupujte ugodno — ne „poceni"!

Pri razsvetljavi ni merodajna kupna cena žarnice, temveč količina svetlobe in poraba toka. „Cenena" žarnica je v vporabi najdražja. Ob znatni porabi toka da malo svetlobe. Ključ ekonomične razsvetljave je svetlobnojaka, dovršena, ekonomična

TUNGSRAM - žarnica!

Borze

13. decembra

Na ljubljanski borzi se je deviza London ponovno nekoliko dvignila. Čvrstejši sta tudi devizi Berlin in Amsterdam, dočim je Trst za malenkost popustil. V avstrijskih šilingih ni bilo prometa. Splošna premija za zlate devize je nadalje 20 %; prav tako je ostala nespremenjena posebna premija v kliringu z Italijo (26.5 %) in z Nemčijo (28.5 %). Na novo pa je uvedena posebna premija v plačilnem prometu s Francijo v višini 28.5 %.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je **Vojna škoda danes nadalje naglo dvigala.** Za kaso se je trgovala po 234, 233 in 235, za december pa po 232 in 234. Od ostalih državnih papirjev se je trgovalo 7% Blairovo posojilo po 40. Promet je bil samo še v delnicah Trboveljske po 145.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2315.68 — 2327.04, Berlin 1368.75 — 1379.55, Bruselj 798.29 do 802.23, Curih 1108.35 — 1113.85, London 187.75 — 189.35, New York ček 5741.59 do 5769.85, Pariz 224.96 — 226.08, Praga 170.67 — 171.53, Trst 294.35 — 296.75.

Curih, Pariz 20.30, London 16.95, New York 520.06, Bruselj 72.—, Milan 26.59, Madrid 41.8250, Amsterdam 9250, Berlin 123.70, Stockholm 92.45, Oslo 87.25, Kobenhavn 87.80, Sofija 3.76, Praga 15.40, Varšava 58.30, Bukarešta 3.0850.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 230 den., 7% investicijsko 48 — 50, 7% Blair 38 — 40, 8% Blair 43 bl.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 233—235, za dec. 233—235, za februar 210—220, 7% investicijsko 46—49, 4% agrarne 29—34, 7% Blair 39.50—40, 8% Blair 43.50 bl., 7% Drž. hip. banka 42—44, 6% begluške 34.50—35.50; bančne vrednote: Narodna banka 4300—4600; industrijske vrednote: Trboveljska 145—155, Šećerana Osijek 180 bl., Šećerana Vel. Bečkerek 650 den., Gutmann 80 bl., Dubrovačka 220 bl., Isis 20—35.

Beograd. Vojna škoda 232, 231 zaklj., 7% investicijsko 50.50 zaklj., 6% begluške 35.25, 35 zaklj., 8% Blair 40.50 zaklj., 7% Blair 38 zaklj., 7% Drž. hip. banka 46 zaklj., Narodna banka 4350—4470, PAB 235, 231 zaklj.

Dunaj. Trbovlje 18.41, Alpine - Montan. 11.30.

Blagovna tržišča

+ **Chicago,** 13. decembra. Začetni tečaji: **Pšenica:** za december 44.75, za marc 48.25, za maj 48.50; **koruza:** za marc 27.375, za maj 29.125; **oves:** za december 15.50, za marc 17.75, za maj 18; **rž:** za marc 34.50.

+ **Ljubljanska borza** (13. t. m.) Tendenca za žito nespremenjena. Prometa ni bilo. Nudi se **pšenica** (slov. postaja, mlev. tarifa, plač. v 30 dneh): baška 76 kg po 197.50 — 200, baška 77/78 kg po 200 — 202.50, sremska 79/80 po 207.50—212.50; **moka** (slov. post.): baška »0« po 330 — 335, banatska po 340 do 345; **koruza** (slovenska postaja, mlevska tarifa): baška, umetno sušena po 115 do 117.50, za december po 120 — 122.50, za januar po 122.50 — 125.

+ **Novosadska blagovna borza** (13. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet 53 vag. **Pšenica** (76 kg): baška, okolica Novi Sad, Sombor 152 — 154; srednjebaška 153—155; gornjebaška 154 — 156; baška potiska 156 — 158; ladja Tisa 158 — 160; ladja Begej 157—159; srednjebanat. 150—152; južnoban. 148—150; srem. 153—155; srednjebaška, 78 kg 156—158. **Ječmen:** baški, sremski, 65/6 kg 90 — 97.50. **Oves:** baški, sremski 95 — 97.50. **Rž:** baška 125 — 127.50. **Koruza:** baška 52 — 54; za december 53 do 55, za marc - maj 68 — 70; banatska 49 do 51; sremska 52 — 54; baška sušena 61 do 63; banatska sušena 59 — 60; sremska sušena 62 — 64. **Moka:** baška in banatska »0g« in »0gg« 250 — 265; »2« 230 — 245; »5« 210—220; »6« 170—180; »7« 125—135; »8« 85 — 90. **Otrobi:** baški in sremski 58—60; banatski 56 — 58. **Fižol:** baški beli 117.50 do 120.

Radio

Sreda, 14. decembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Otroški kotiček. — 18: Plošče. — 18.15: Fonetični poskusi dr. Vebra. — 19: Ruščina. — 19.20: Literarna ura. — 20: Foersterjev večer. — 21.15: Salonski kvintet. — 22: Čas, poročila, plošče.

Četrtek, 15. decembra.

LJUBLJANA 12.15: Radio kvartet. — 12.45: Dnevne vesti. — 13. Čas, radio kvartet, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Italijanšč. — 19: O dvojčkih pri ljudeh in živalih. — 19.30: Pogovor s poslušalci. — 20: Koncert orkestra »Grafike«. — 21: Fantje na vasi. — 21.30: Prenos iz »Zvezde«. — 22.15: Čas, poročila.

BEOGRAD 12.05: Radio orkester. — 16: Popoldanski koncert. — 19: Kabaretni program. — 20: Prenos iz Ljubljane. — 22.20: Lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Orkester balalajk. — 20: Prenos iz Ljubljane. — 22.10: Godba za ples. — PRAGA 19.35: Saksofon. — 20: Veseloigra. — 22.15: Orkestralen koncert. — BRNO 19.35: Program kakor v Pragi. — VARŠAVA 18: Lahka glasba. — 20: Koncert orkestra in solistov. — 22.15: Lahka in plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 15.45: Klavirski koncert. — 17.05: Moderni skladatelji. — 19.25: Lahka godba. — 20.35: Brahmsove komorne skladbe. — 22.05: Predvajanje zvočnega papirja. — 22.35: Kmetiška glasba. — BERLIN 20.45: Plošče. — 21.15: Mahlerjeva prva simfonija. — Plesna glasba. — 24: Operna skušnja. — KÖNINGSBERG 19.30: Orkestralen koncert iz Lipskega. — 21.10: Adventna ura. — MÜHLACKER 19.30: Pesmi. — 202 Veseli Hamburg. — 22.45: Milanska Scala na ploščah. — BUDIMPEŠTA 17.30: Klavir. —

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. Čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

13. decembra

Ljubljana 7, 774.1, 2.0, 90, NE1, 10, 0.1, dež; Ljubljana 13, 774.0, 3.0, 80, SW1, 10, —, —; Maribor 7, 772.7, 1.0, 90, mirno, 10, —, —; Zagreb 7, 774.3, 2.0, 90, SE1, megla, 0.4, dež; Beograd 7, 774.9, —1.0, 80, SE4, 6, —, —; Sarajevo 7, 773.2, 3.0, 90, mirno, 10, —, —; Skoplje 7, 776.8, 0.0, 90, W1, 10, —, —; Split 7, 770.9, 10.0, 70, ENE4, 9, —, —; Kumbor 7, 770.0, 7.0, 90, mirno, 1, —, —; Rab 7, 770.9, 11.0, 80, SSE6, 8, —, —; Vis 7, 771.0, 12.0, 70, ESE10, 10, —, —.

Temperatura: Ljubljana 4.0, 1.0; Maribor 3.0, 1.0; Zagreb 2.0, 1.0; Beograd 10.0, —3.0; Sarajevo 4.0, 2.0; Skoplje 12.0, —1.0; Split 14.0, 9.0; Kumbor —, 7.0; Rab —, 8.0; Vis —, 10.0.

Sonce vzhaja ob 7.30, zahaja ob 16.18.
Luna vzhaja ob 15.51, zahaja ob 8.28.

Repertoarji

DRAMA

Sreda, 14.: Zločin in kazen. C.
Četrtek, 15. ob 15.: Roksi. Dijaška predstava po znatno znižanih cenah. Izven.

OPERA

Sreda, 14.: Manon. Sreda.
Četrtek, 15.: Zaljubljen v tri oranže. B.
Petek, 16.: Nastop črnogorskega guslarja Anastasija Vučića. Prostovoljni prispevki.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 14.: Zaprto.
Četrtek, 15. ob 20 uri: »Zemlja smehljaja«. Red »A«. Znižane cene.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 17. ob 16.: »Jurček«. Uprizoritev dramatičnega društva v Celju. Znižane cene.

I. Marcon trgovina z ogljem in drvami v Trebnjem naznanjam, da sem se za stalno

preselil v Škofjo Loko

in želim, da ostanem s svojimi dobavitelji še nadalje v dobrih trgovskih zvezah kakor do sedaj. 15102

Užaloščeni obveščamo, da je starosta slovenskih šahistov, naš zaslužni ustanovitelj, bivši dolgoletni predsednik in častni član Ljubljanskega šahovskega kluba, šahovski mojster, gospod

HENRIK PFEIFER

tajnik bivšega Deželnega odbora v pokoju

danes preminul.

Blagemu pokojniku, ki si je z neumornim delom pridobil največjih zaslug za razvoj in ugled po njem ustanovljenega šahovskega kluba, bo v njegovih analih trajno zagotovljen hvaležen in časten spomin.

Ljubljana, dne 13. decembra 1932.

Predsedstvo Ljubljanskega šahovskega kluba.
15101

Iz življenja in sveta

Zimska vojna v Mandžuriji

Na levi: Bežeči mandžurski kmetje v obmejnem mestu Mandžuriji, ki so ga zasedli Japonci. — Na desni: Japonski vojaški stražnik pregleduje prtljago mandžurskih beguncev

Tehniške novosti

Lepljenje namestu varjenja

Švedski izumitelj Lundberg je izumil lepivo, ki mu je dal ime »Metallfix« in ki ga bo v mnogih primerih uporabiti kot nadomestilo za varjenje. To lepivo veže kakršnekoli trde snovi skupaj razen gumija, predvsem pa je mogoče z njim vezati kovine s kovinami in z drugimi snovmi. Lep se uporablja hladen. Pri poskusih, ki jih je napravil Lundberg, je zlepil n. pr. dva traka aluminijive pločevine in je potem obtežil zlepljeno mesto z 200 kg, ne da bi se vdrlo. Isto obtežbo je prenesel usnjen jermen, ki ga je prerezal na dveh mestih. Vrvica, ki jo je prilepil na aluminij, je zdržala obtežbo 20 kg, dasi je zlepljeno mesto stalo pod vplivom vode in bencina. Isto obtežbo je vzdržal na aluminij prilepljen kos lesa. Preluknjan aluminijast pisker je mogoče popraviti v nekoliko trenutkih. Novo lepivo pride v kratkem v promet.

Nov Dieslov motor

V Nemčiji so zgradili nov tip Dieslovega motorja, ki združuje prednosti dosedanjih Dieslovih in bencinskih motorjev. V vsakem cilindru ima tri bate (dosedanji ima samo enega), in sicer so dosegli to s tem, da so dali cilindrskemu bloku zvezdno obliko in položili bate v tri rame okrog skupnega zgorilnega prostora. Kurivo se dovaja direktno, torej brez kompresije v cilinder. V ostalem deluje motor po običajnem dvotaktnem sistemu. Da je zmogljivost novega motorja neprimerno večja nego pri vseh dosedanjih motorjih, se razume samo po sebi.

Orjaški most

V Rio de Janeiru premišljujejo ta čas o ogromnem novem mostu, ki naj bi zvezal brazilsko prestolnico preko njenega zaliva z mestom Nitcheroy. Most bi spadal k poltrdnemu visečemu tipu in bi meril v dolžino 2560 m, v višino 80 m in v širino 36 m. V tehničnem oziru bi se dal ta načrt brez nadaljnjega izvesti, gre samo za stroške, ki bi znašali okrog milijarde dinarjev. Ta denar bi deloma amortizirali s pobiranjem mostnine, deloma pa bi dali del mostu v najem restavraterjem, prodajalcem itd. Istočasno proučuje tudi načrt podzalivskega predora, ki bi vezal obe mesti. Načrt, ki bo cenejši, bo morda zmagal. S turističnega vidika bi bil priporočljiv bolj drugi načrt, kajti zaliv brazilske prestolnice slovi kot eden najlepših na svetu in most, naj si bi bil še tako lep, bi gotovo škodoval njegovi lepoti.

„Ušesa" za letala

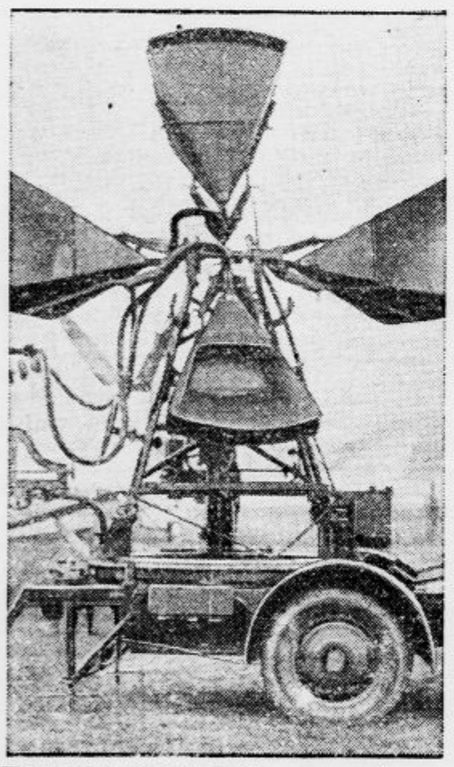

Francozi so skonstruirali novo aparaturo za ugotavljanje bližajočih se letal. Naprava deluje zelo sigurno in najavi letala na večjo razdaljo

Madame Freya prerokuje

Francoska vedeževalka madame Freya, ki je za l. 1932 napovedala smrt Aristida Brianda in poraz ameriškega prezidenta Hoovra pri predsedniških volitvah, dalje nasilno smrt predsednika Domnerja in veliko požarno katastrofo na ladji »George Philippar«, daje za prihodnje leto naslednjo prognozo:

Gospodarska depresija bo trajala še nadalje in bo v Evropi in Ameriki izzvala mnogo denarnih nesreč Anglija ima pred seboj hudo leto. V Franciji bo prodrl v politično ospredje nov mož, s katerim se bodo začeli boljši časi. Imel bo velike uspehe posebno v diplomaciji. Nemčija se bo še naprej oboroževala in strašila. Pričakovati je tudi mnogo vremenskih katastrof in nesreč v zrakoplovstvu. V Orientu bo l. 1933 zelo nemirno. V medicinski stroki se bo posrečilo važno odkritje. Močno bo vse leto 1933 trpel srednji stan a tudi bogatinom ne bo mehko postlano, ker se bo kapital selil iz enih rok v druge.

Lov za ponarejevalcem listin

Italijanski listi poročajo, da se je pripeljal v Rim ameriški detektiv, ki že leto in dan zasleduje nekega tatu in je v ta namen prepotoval skoro ves svet.

L. 1929 so bili nekemu ameriškemu milijonarju ukradeni iz blagajne važni dokumenti. Tat je pustil v blagajni listek, tako da so po daljšem iskanju dognali, kdo je prav za prav storilec. Milijonar je poklical k sebi uspešnega detektiva in mu naročil, naj zasleduje tatu. Detektiv, ki se je sijajno obnesel v zasledovanjih vohunov med vojno, je šel takoj na delo. Nastopil je svojo pot v Zedinjenih državah, ki jih je prepotoval od vzhoda proti zapadu. Potem je šel v Mehiko, Avstralijo in od tam v Bombay, v Sidneyu pa je na svojo nepopisno tegoto ugotovil, da je ves čas sledil napačno sled, kajti pravi tat je bil tedaj v Nici. Vkrcal se je torej v Bombayu na ladjo in se odpeljal naravnost v Francijo, prepotoval vso Riviero in moral ugotoviti, da je tat medtem tudi od tam že izginil.

Napadena krotilka

V Lizboni se je nedavno primerila velika nesreča v ondotnem cirkusu »Koloseju«. Krotilko Klaro Burketo je napadel neki divjajoči slon in jo tako hudo poškodoval, da so jo morali takoj odpeljati v bolnišnico na operacijsko mizo.

Črno leto šahovske igre

L. 1932 je bilo za šah zelo usodno. Skoro nikoli ni v tako kratki dobi umrlo toliko prominentov šahovske igre kakor letos.

Holandci so izgubili kar tri šahovske mojstre, najprej dr. Euweja, potem pa v kratkem razmahu še Hendrika Weeninka in Danijela Notebooma. Weenink je bil star 39, Noteboom pa komaj 21 let. Belgijcem je umrl Edgar Colle, Madžaronu Takacs, prvi v 35, drugi v 39. letu. Isti dan kakor Takacs je preminul tudi nemški šahovski mojster Aleksander Fritz. O njem se zadnja leta ni več dosti čulo. 11. novembra je smrt pobrala Angleža Frederika Dewarsta Yatesa, 25. novembra pa 38 letnega Hermanna Matisona iz Rige.

Prepovedana štednja

V Ameriki delajo gotovi krogi na to, da bi se ljudje prisilili potrošiti 90 odst. svojega zaslužka. Ta predlog javno zagovarja znani založnik newyorškega »Journal of Commerce« Bernhard H. Ridder, ki utemeljuje svojo tezo s tem, da je treba krizo premagati s konsumom. »Vsi trpimo pod prokletstvom štednje« meni Ridder. »Če bi nas primorali živeti dve leti potratno, bi brezposelni zopet dobili dela in beda bi bila olajšana, gospodarstvo pa bi se okrepilo.« K temu je še pripomniti, da se tudi v Ameriki zadnje čase opazuje močno nazadovanje porodov.

Novi predsednik Švice

Edmund Schulthess
je bil izvoljen za švicarskega zveznega predsednika v l. 1933

Pri ishijasu sledi na kozarec naravne **»Franz Josefove« grenčice**, popite zjutraj na tešče, brez muje izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja. Zdravniki strokovnjaki pripominjajo, da učinkuje **»Franz Josefova« voda** sigurno in uspešno tudi pri kongestijah proti jetrom in danki, ter pri krčnih žilah, hemeroidih, oboleli prostati in mehurjem katarju. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pariška reklama

V izložbenem oknu neke pariške trgovske hiše visi tablica z besedilom: »Vsakemu, ki kupi za najmanj pet frankov blaga, pokažemo brošo, ki jo je poklonil nemški cesar Viljem II. vohunki Mati Hari.« Uspeh te reklame je velik, ljudje neneho ma dero k prodajnim mizam.

Neprostovoljna vožnja

Don Alvarado in Marilyn Miller,
ki sta se pripeljala s prekomornikom »Bremen« v Evropo. Zamudila sta z nekaterimi tovariši od filma odhodni signal na ladji, ki je bila, ko sta se zavela položaja, že na odprtem morju in je rezala pot proti Evropi

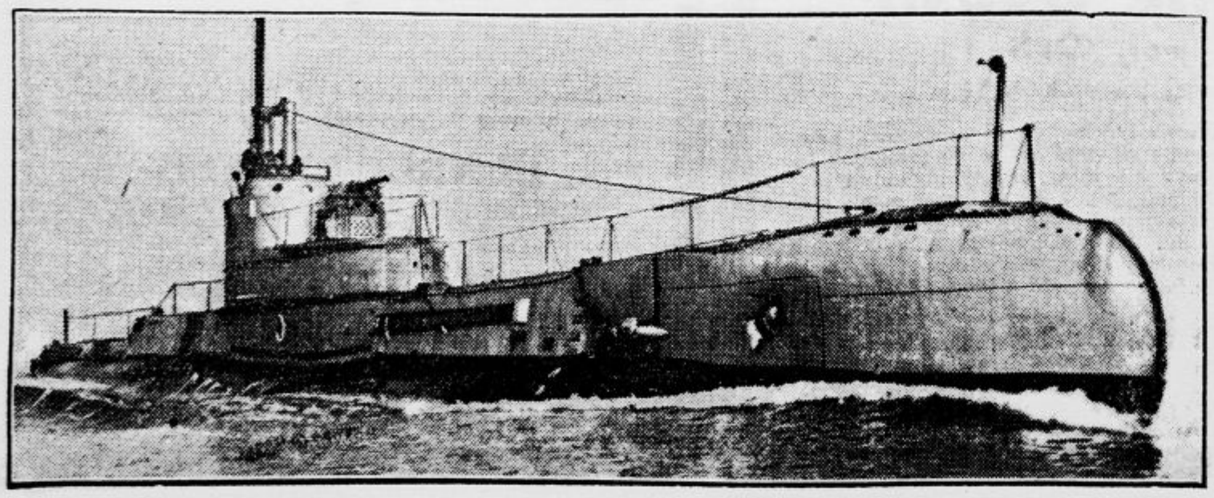

Razorožitev v besedah in dejanjih

Angleška podmornica najnovejšega tipa v Portsmouthu pred odhodom v Portland, kjer je zasidrana

K agrarni reformi v Španiji

Španski parlament je sprejel zakon o razlastitvi veleposestev. Gre za razlastitev 40.000 ha zemlje, ki je z njo doslej razpolagalo 156 oseb. Takšnih prizorov, kakor nam ga kaže gorenja slika, ne bo Španija več videla, kajti grandi ne bodo več mogli gojiti bikov, katere bodo lovili s konji

Za sledovi stare kulture

Uspehi ekspedicije v Ande

Na kratko smo že poročali o povratku vodje nemške ekspedicije v Ande dr. Borcherja iz Bremena in o uspehih te odprave. Nemški listi poročajo dodatno še to-le:

Odpravi je bil namen raziskati predvsem centralni masiv And, tako zvano Belo Kordljero, ki je belokožci do danes skoraj niso obiskali. Člani odprave so bili znameniti nemški učenjaki in alpinisti, med njimi tudi Erwin Schneider iz Inomosta. Premagali so 5 vrhov preko 6000 m in 15 vrhov preko 5000 m višine. Kot prvi so dospeli na vrh 6730 m visokega Huaskarana, na povratku pa so zlezli še na najvišjo ameriško goro Akongagvo, kjer so našli nahrbtnik pred leti smrtno ponesrečenega Angleža Bazila Mardena. Vreme je bilo ves čas, to je več mesecev, viharno in mračno, le na nekaterih vrhovih je sijalo sonce. Vendar ne morejo prehvaliti lepote in mogočnosti andeškega sveta. Na težko dostopnem Huaskaranu so se mudili le nekoliko minut, ker je vladal vihar pri 11 stopinjah pod ničlo.

Poseben uspeh so imeli z merjenjem kozmičnih žarkov, za katere so morali vlačiti s seboj aparature, ki so težke po 300 kg in več. Fizik Hoerlin se še sedaj mudi z dvema Indijancema v tistem ozemlju, 5000 metrov nad morsko gladino, da prouči kozmične žarke še bolj podrobno.

Ekspedicija je iskala pravljično dolino Kvitarasko, v katero ni menda prišel še noben belokožec. Pri tem so našli v višini 4000 m na nekem gorskem sedlu ostanke velikega mesta iz inkaške dobe. Raziskovalci so se začudeno vpraševali, kako so mogli prebivalca tega mesta živeti v tej popolni puščavi, ki ji primanjkuje vode. Rešitev te uganke so našli v genialno izvedenem kanalu, ki je vodo dovajal od oddaljenega ledenika in jo dovaja še danes. Iz te stare trdnjave so prišli v omenjeno dolino, kjer so našli še številne druge inkaške naselbine in še dobro ohranjene namakalne naprave in državne ceste. To so ostanki veličastne stare kulture, ki jo je pred 400 leti uničil lakomni in krvoločni beli osvajalec Pizzaro.

Geolog dr. Kinzl je našel polno sledov ledne dobe v teh ozemljih, torej komaj nekoliko sto kilometrov od ravnika. V proučevanju tega čudnega pojava je prišel do zaključka, da bi se polarna ledna kapa ne mogla razprostirati do tu, če ni zemeljska os kvečjemu spremenila svoje lege ali pa če ni bila južna ameriška celina nekoč v zvezi z Antarktido v smislu Wegenerjeve teorije o premikanju kontinentov.

Odprava je imela mnogo sreče in škode nobene. Le nekoč se je izgubila skupina indijanskih nosačev in je tavala dva dni v viharju in metežu po tem osamelem gorskem svetu. K sreči pa so jih odkrili in jih rešili, dokler je bil še čas.

Higiena hlačnega žepa

Mestni fizik v Manchestru je nedavno priobčil sestavek, ki obravnava pomanjkljivost higiene pri hlačnem žepu civiliziranega zapadnega Evropca. Po sodbi tega zdravnika je naš hlačni žep pravo gnezdo bacilov in vzrok mnogoterih bolezni.

Iz dneva v dan, iz leta v leto nosimo v obleki ene in iste hlačne žepe. V njih se nabira vsakovrstna nesnaga, ki je ne očistimo, dokler se žep ne raztrga ali pa, dokler ne završemo obleke. Če ljudje občutimo potrebo, da menjamo enkrat ali večkrat na teden srajco in robec, čemu ne občutimo mnogo večje potrebe po izmenjavi hlačnih žepov? Jasno je, da ne segamo vanje vedno s čistimi, manikiranimi rokami. In takšne roke, s katerimi smo pravkar rili po žepu, prožimo na cesti ali v lokalu znancem in prijateljem. Ali nič ne pomišljamo, da se s takšnimi rokami tudi gladimo po obrazu?

Učeni mestni fizik predlaga na koncu, naj bi žepi ne bili prišiti k obleki, ampak naj bi se zapenjali na gumbe. S tem bi jih lahko večkrat temeljito prečistili. Dnevno vprašanje vsakega zakonskega moža svoji ženi bi moralo biti: »Ali si mi že izmenjala oprane žepe v hlačah?«

Trije milijoni nepostavnih žen

Moderno žensko gibanje je naposled preplezalo tudi kitajski zid in zmagovito vdrlo v »carstvo sredine«. Nov meščanski zakonik kitajske države odpravlja mnogoženstvo in uvaja enoženstvo po vzorcu evropskega zapada. Idilične razmere, v katerih je bilo Kitajcu dovoljenih več žen, bodo torej kmalu izumrle. Po novih predpisih ima namreč vsaka prva žena pravico zahtevati od moža, da odpusti ostale žene in obdrži samo njo kot zakonsko družico. Seveda pa bodo Kitajci, ki imajo danes več žen, tudi v bodoče primorani vzdrževati odpuščene žene. Prav to vprašanje dela kitajskim zakonodavcem velike preglavice, kajti zaradi nove določbe o enoženstvu postanejo na Katijskem prostih trije milijoni žen. Haremi, kakor jih je priporočal Konfucij, bodo polagoma izginili in rumeno pleme se bo v pogledu zakonskega življenja izenačilo z belim.

Samomor pri živalih

Budimpeštanski »Magyarorszag« poroča, da je te dni skočil neki pes z ondotnega verižnega mostu v Donavo. Pes je pred skokom v valove nemirno tekal po mostu, hodil je sem in tja, potem pa se je odločno pognal v globočino. Po marki na vratu so izsledili njegovega lastnika, nekega krčmarja. Ta je povedal, da je pes že dvakrat poprej skušal izvršiti samomor, pa so vselej ljudje preprečili njegovo nakano.

Nelsonov daljnogled prodan

V Londonu je bila pred dnevi dražba nekaterih predmetov iz zapuščine angleškega admirala Nelsona. Med drugim so izkupili za admiralov daljnogled nad 300.000 dinarjev naše veljave.

Tujski promet in svinje

Češkoslovaška republika se je zavezala prevzeti od Madžarske za 5 milijonov Kč madžarskih svinj in ovac. S to obveznostjo si je zasigurala madžarski zimski tujski promet v Tatri.

Brüning v Afriki

Bivši nemški kancelar Brüning je nedavno dospel v Tripolis, kjer bo ostal dalj časa, da si okrepi zdravje.

4,500.000 patentov

Ameriški patentni urad v New Yorku objavlja statističen pregled o patentih, ki so uveljavljeni na svetu. Do 30. junija 1932 cenijo njih število na štiri milijone in pol. Od tega števila jih ima Amerika (Zedinjene države) 1.800.000, Francija 825.000, Anglija 780.000 in Nemčija 575.000.

Menihova poroka

V Celovcu se je nedavno poročil bivši menih Lo-Besser, še nedavno član benediktinskega reda, s hčerjo nekega koroškega trgovca. Bivši menih se zdaj preživlja z ilustriranjem knjig.

Letošnja Goncourtova nagrada za književnost

Francoski pisatelj Guy Mazeline
je prejel letošnjo nagrado ustanove bratov Goncourtov za leposlovje

ANEKDOTA

Björnson se je po večletni odsotnosti leta 1863. vrnil iz tujine v Oslo in državni zbor mu je naklonil letno podporo 1800 norveških kron. S tem denarjem si je uredil dom vAnlestadtu pri Lillienhaumerju. Kako si ga je urejal, pa je poglavje zase. Tako je izjavil, da ne trpi nobenih vrat in so mu morali hišo opremiti brez teh. Nadomestili so jih s težkimi zavesami. V hiši ni bilo tudi nobenih ključev. Dejal je: »Pesnik si itak ne more kupičiti zakladov, ki bi jih moral skrivati pred gospodi vlomilci.«

Vsak dan ena

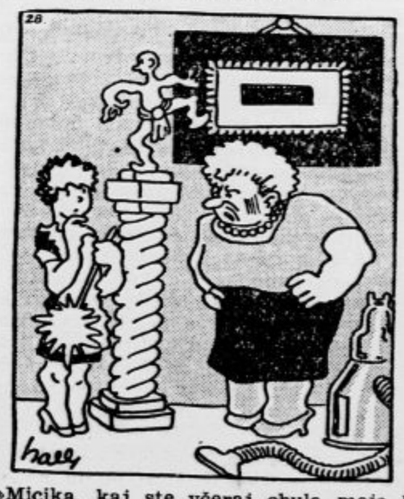

»Micika, kaj ste včeraj obula moje lakaste čevlje?«

»Da, gospa, ampak samo vrhu svojih...«

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Zaslužek

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Dobra šivilja
za obleke, plašče, perilo in deške obleke, se po nizki ceni priporoča na dom. — Rožna ulica št. 11, dvorišče. 50329-3

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Dijaki, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

Šoferska šola E. Čeh
Tyrševa (Dunajska) cesta št. 36. Zahtevajte prospekt

Opremljeno sobo
z električno razsvetljavo in brano ali brez takoj oddam. Pouk nemščine zastonj. — Gosposka ulica štev. 10/I. 50383-4

Avto »Fiat«
odprt, dobro ohranjen, proda Špedicija Turk v Ljubljani. 50395-10

Radio

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (9)

»Löwe« radioaparat
povsem v dobrem stanju, 3/2 cevnega, z dvema akumulatorjema in zvočnikom za 900 Din proda Karl Schleck, Tržič. 50332-9

Radio-aparata
tri in štiricevni naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50285-9

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Izvežbana kuharica
z lepimi spričevali, samostojna in zanesljiva gospodinja, išče s 1. januarjem mesto v graščini ali na večjem posestvu. Pojasnila daje posredovalnica Nowotny v Ljubljani. 50310-2

Uradnik
z dolgoletno prakso, sprejme vsako delo — samo da zamore dati otrokom hrane. Prijazne ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Večno hvaležen«. 50287-2

Maserka
dobro izvežbana, išče namešćenje. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50382-2

Hlapec
poročen, star 30 let, dobro vajen konj in vseh del, išče kjerkoli službo. Nastop lahko takoj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 50392-2

Korespondentinja
popolnoma samostojna moč z dolgoletno prakso, zmožna slovenskega, srbohrvatskega, nemškega in italijanskega jezika ter stenografije, išče namestitev za takoj ali pozneje. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Slovenija«. 519/mo

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Čevljar. pomočnika
sprejme Anton Brajer — baraka v Prulah. 50337-1

Služkinjo
do 20 let staro, resno in pridno sprejmem takoj. — Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Služkinja«. 50372-1

Strokovnjaka
za politiranje in luženje (bajcanje) lesa, samostojnega in sodobnega, za vodilno mesto poslovodje išče večja tovarna pohištva. — Ponudbe z opisom dosedanjega zaposlenja na Publicitas, Zagreb, Ilica 9 — pod br. 32496. 50351-1

Čevljar. pomočnika
dobro izurjenega sprejme takoj Franc Ložar, Ljubljana VII, Celovška cesta 10 — nasproti mitnice. 50377-1

Trgovsko moč
žensko ali moško, zmožno kavcije, ki bi samostojno vodila specerijsko trgovino v Ljubljani, iščemo za takojšnji nastop. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Dobra moč«. 50385-1

Pek. pomočnika
zmožnega vseh del, sprejmem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50381-1

Pletiljo in učenko
sprejmem takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50413-1

Stalno službo
dobi tisti, ki razpolaga s 50—100.000 Din. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod šifro »Rentabil«. 521/mo

Služkinjo
snažno, poslušno in spretno sprejmem na Poljanski cesti 15. I. stopnjišče, vrata 2. 50417-1

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Kupim sani
dvovprežne in štirisedežne, tapecirane, nove ali rabljene, a dobro ohranjene. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Sani«. 50277-7

Kupim štedilnik
Ponudbe s ceno na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Lep«. 50373-7

Vakum-aparat
filter-preša in velike kadi, vse v dobrem stanju kupi Josip Kirbiš, Celje. 520/mo

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Perzijsko preprogo
220 × 340, krasno, proda Špedicija Petan, Dalmatinova 10. 50361-6

Dva kinoaparata
znamke Erneman Zeiss-Ikon in zvočna aparatura v najboljšem stanju poceni naprodaj. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Radi bolezni«. 49962-6

Bogata izbira šablon
za ročna dela, gobeline, kelim dela, volne, svile, nakita in vseh C. M. S. priborov. Ažuriranje, entlanje, tamburiranje, vezenje monogramov in klinika nogavic, hitro in solidno v trgovini in ateljeju Kurešević, Zagreb, Radićeva (Duga) ulica 5. 4979?

Puhasto perje
15 Din, šobano 32 Din, pub 140 Din kilogram, ter
volno in žimo
za madrace izredno poceni prodaja Šega, Wolfova 12, dvorišče. 376-6

Sesalec prahu
amerikanski, 220 voltov — Din 1200, na mesečne obroke po 250 Din. »Sapira«, Dunajska cesta štev. 36. 50424-6

Plinski štedilnik
rišo na 4 kuhalnike prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50286-6

Kuhinjska kredenca
dobro ohranjena naprodaj v Florjanski ulici štev. 33/I. 50399-6

Božično darilo!
Orientalska oprava (Damaskus) 5 komadov, in Zeiss-Binocl poceni naprodaj. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50396-6

Za polovično ceno
prodam malo nošene emučarske čevlje št. 39. Vprašati v Trnovski ulici št. 3, pritličje, levo. 50412-6

2 japonski vazi
krasni, originalni, 1 m visoki naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50421-6

Novi gramofoni
za potovanje, sport, dom, z gramofonsko ploščo 250 Din, ura z nihalom 60 Din, čistodamastni namizni prti 30 Din, 100 igel 4 Din, lušilci sadja 5 Din, potentni sipalci sladkorja 20 Din, patentna krtača, vsesavajoča prah, 70 Din, desetletno jamstvo. Ilustrovan katalog gratis. Omnia, Dunajska c. št. 36. 50425-6

2 baročna lestenca
železen ampel, porcelan Sèvres ltd. proda Antikvarijat na Sv. Petra cesti 4. 50423-6

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

20 %
plačam za posojilo proti prvovrstni vknjižbi. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »30.000 Din«. 50343-16

60—80.000 Din posojila rabim
za dovršitev enonadstropne hiše v Ljubljani. Desetkratno jamstvo v nepremičninah. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Garancija«. 50365-16

Do 30.000 Din posojila iščem
takoj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 50363-16

S podjetno trgovko
do 32 let staro, z aktivnim imetjem, želi sodelovanja samski trgovec z večjim kapitalom. Obširne dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Štev. 101«. 50354-16

Knjižico Lj. kred. banke
30.000 Din, prodam najvišjemu ponudniku. — Ivan Berčun, Ljubljana, poštni predal 151. 50402-16

10.000 Din rabim
za dobo 6 mesecev. Vrnem 12.000 v mesečnih obrokih po 1000 Din. Varnost sigurna. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Trgovec takoj«. 50405-16

Vložne knjižice
Ljubljanske kreditne banke kupimo za gotovino. Kreditna zadruga, Ljubljana, poštni predal 49. 50420-16

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Naprodaj hiša
na lepem prostoru, z lepimi sobami in vrtom, sredi trga, blizu cerkve in šole, kjer je obrt in sobe oddane v najem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 50362-20

Lepo parcelo
400 m² veliko, v centru Sp. Šiške, primerno za kakršnokoli stavbo, ugodno proda »Posest«, Miklošičeva c. 4. 50380-20

Enonadstropna hiša
večstanovanjska z vrtom med Vožarsko in Zvonarsko ulico;
stavbne parcele
za hiše ob Dunajski in Vilharjevi (carinski) cesti;
parcele za vile
med Dunajsko in Kobaridsko, južno od Livarske ulice na prodaj. Pojasnila daje dir. Djinovski, Jadransko-podunavska banka, Ljubljana. 50173-20

Redka prilika
Na prodaj je Penzion, Villa v Crikvenici, 17 sob. Leži tik ob morju. Kopališče pred Vilo. Naslov v ogl. odd. Jutra. 50126-20

Valjčni mlin in žage
ob železnici na Gorenjskem na stalni močni vodi ugodno naprodaj. Podjetje je zelo rentabilno, veliko kmečke in trgovske meljave. — Ponudbe pod »Večje podjetje« na oglasni oddelek »Jutra«. 50029-20

Novo hišo
visokopritlično — z vrtom prodam za 36.000 Din. Brod 24, pri Št. Vidu. 50371-20

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (35)

Srebrne krone
staro zlato in srebro
kupuje Rafinerija dragih kovin, Ljubljana, Ilirska ulica štev. 36 — vhod z Vidovdanske ceste, pri gostilni Možina. 70

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (33)

Orehova jederca, brinje in fige
nudi najceneje Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. 50359-33

Vino
lastnega pridelka, izborne kakovosti, po Din 6 liter prodaja A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška. 50346-33

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Mesnico
na prometnem kraju iščem za takoj. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Promet«. 50366-19

Lokal
za špecerijsko trgovino, z vsem inventarjem oddam v najem na prometnem kraju v Ljubljani. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Specerija«. 50370-19

Buffet
dan in noč odprt, na prometnem kraju takoj prodam radi odhoda. Vprašati v Zagrebu, Radićeva ulica 13. 50276-19

Dva lokala
za pisarne, v I. nadstropju odda drogerija Hermes, Miklošičeva cesta štev. 30. 50379-19

Sadje

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (34)

Namizna jabolka
(kisla in sladka) najfinejše vrste razpošilja v zabojih od 25 kg naprej: Franc Leskovšek, trgovec, Mozirje. 50027-34

Les

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (15)

Drva
bukove krogljice, tudi hrastove, kupi več vagonov firma J. Kušlan, Kranj. 50026-15

Dijaške sobe

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (22)

Dijakinje
sprejmem po zmerni ceni z novim letom. Nadzorstvo, kopalnica in klavir. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50388-22

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (21)

Trisob. stanovanje
lepo in solnčno oddam le maloštevilni in absolutno čisti rodbini — brez stenic in ščurkov. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 48932-21

Trisob. stanovanje
s kopalnico, vsemi pritiklinami in souporabo vrta oddam takoj, s 1. januarjem ali februarjem. Cena 1000 Din. Naslov iz prijaznosti v trgovini Singer — Gajeva ulica 3. 50063-21

Trisob. stanovanje
z vsemi pritiklinami, vse nanovo preslikano, s kopalnico in vrtom, tramvajska postaja pred hišo, odda upraviteljstvo na Tržaški cesti 26. 50403-21

Opremljeno stanovanje
1—2 lepi sobi, kuhinjo in pritikline oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50411-21

Trisob. stanovanje
moderno, za 900 Din mesečno odda s 1. januarjem 1933 Društvo hišnih posestnikov, Ljubljana, Salendrova ulica 6. 50398-21

Dvosob. stanovanje
parketirano, s kuhinjo, jedilno shrambo, kopalnico in vsemi pritiklinami oddam s 1. januarjem družini z odraslimi rodbinskimi člani v Zeleni jami. Prešernova ulica št. 15. 50022-21

Vrtnarju
strokovnjaku, oddam na periferiji Splita vrt 1500 m² in malo stanovanje po najugodnejših pogojih. Informacije: Posrednička agencija Ferić, Split, Tvrtkova 1. 50224-21

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Preprosto stanovanje
sobe in kuhinje, na periferiji mesta išče petčlanska družina, proti točnemu plačilu. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Točen plačnik 94«. 50374-21/a

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in pritiklinami iščem v suhi hiši v mestu. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Stalno«. 50389-21/a

Dvosob. stanovanje
čisto, v bližini stare šišenske cerkve ali Bežigrada išče tričlanska družina. — Ponudbe s ceno na naslov: Pečnik, Ljubljana VII, Jernejeva 53. 50410-21/a

Stari hvarski prošek

vino za praznike (okrepilo za rekonvalescente), izbrano, več let staro vino, priporočamo vsaki hiši. Zaradi krize znižane cene: Din 16.— liter franko, pošta Grablje ali železniška postaja Split-Metković. Po pošti pošljemo sodček od 15 litrov. Z železnico 50 litrov in več. Vse po povzetju. Sodček vzamemo nazaj. Poskusite ta izborni prošek, pa se boste prepričali!

LOVRO TUDOR
vzorni vinogradnik
Malo Grablje, Hvar, Dalmacija

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Sostanovalca
sprejmem v sobo s posebnim vhodom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 50358-23

Sobo
z eno ali dvema posteljama oddam v vili blizu Leonišča. Na Kodeljevo 13. 50316-23

Opremljeno sobo
lepo in čisto, z dvema posteljama, posebnim vhodom, elektriko in pranjem perila oddam za 170 Din za osebo na Celovški cesti 72, pritličje, levo. 50378-23

Prazno sobo
4 × 5, oddam gospodični ali gospe, ozir. zakonskemu paru brez otrok. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 50360-23

Sobo
s prostim vhodom, v središču mesta takoj oddam uradniku. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50364-23

Sostanovalca
sprejmem na stanovanje z ali brez hrane. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 50394-23

Sobo
s posebnim vhodom, v centru mesta takoj oddam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50375-23

Opremljeno sobo
separirano — z oskrbo ali brez takoj oddam v Bohoričevi ulici 7. 50386-23

Boljšega gospoda
sprejme na stanovanje Vetter, Cojzova cesta št. 1, pritličje. 50387-23

Separirano sobo
s komfortom, v strogem centru takoj oddam solidni in stalni osebi. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50397-23

Opremljeno sobo
z zajtrkom ali brez takoj oddam v Židovski stezi 6/II. 50414-23

Sobo
lepo opremljeno, zračno, s posebnim vhodom, zraven »Evrope« oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50418-23

Sobo
lepo opremljeno takoj oddam v Tavčarjevi ulici. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50419-23

Sobo z 2 posteljama
oddam. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 50416-23

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23-a)

Skromno
separirano sobico, z elektriko, išče mlajši uradnik. — Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod »Do 200«. 50422-23/a

Opremljeno sobo
s štedilnikom, iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Eventualno periferija«. 50306-23/a

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (24)

Danes zvečer
50356-24

Vdova brez otrok
46 let stara, z nekaj gotovine išče znanja s starejšim, solidnim gospodom v svrho skupnega gospodarstva. Prednost imajo penzijonisti. Ponudbe v oglasnem odd. Jutra pod: Dobra gospodinja 222. 50125-24

Ženitve

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (25)

Kmetski fant
star 30 let, neoporečne preteklosti, s 70.000 Din, želi poročiti 20—26 let staro dekle ali vdovo, ki poseduje majhno posestvo ali kaj sličnega. Ponudbe prosi na oglas. oddelek Jutra pod šifro »Kriza rešena«. 50355-25

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (26)

Pianino
dobro ohranjen, metalne konstrukcije, proti gotovini zelo poceni proda Bizjan, Glince, cesta VII štev. 21. 50391-26

Dva klavirja
dobro ohranjena, z lepim glasom, radi selitve poceni proda Zima, Wolfova 10/I. 50415-26

Pozor!
Prodam prvovrstno trovrstno, črno, oktavno harmoniko v najboljšem stanju ter lepimi glasovi! Ogleda se jo lahko vsak dan od 1 do tri četrt na 2. popoldne. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 49508-26

Živali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (27)

Primerno božično darilo
so čistokrvni jazbečarji in foksterijerji (mladiči), katere ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 50404-27

Obrt

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (30)

Mrtvaške krste
vseh vrst, oblik in velikosti, po najnižjih cenah ima vedno v zalogi Anton Zakrajšek, mizar, vas Srobotnik pri Velikih Laščah. 50353-30

Maribor, Mlinska 8
Britje 2 Din, striženje 4 Din. — Brusimo britve in škarje. 49351-30

Informacije

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Velika razlika med pedikerji!
Pohvala njemu, ki mi je odpravil bolečine kurjih očes! Avbelj, kopališče, brivnica Okrožnega urada. Veronika Simončič, Ljubljana. 50322-31

Preklicujem
žaljivke, katere sem govorila proti Jakobini Sever, Poljanska cesta. — Marija Zatko. 50406-31

Preklic!
Nisem plačnik za dolgove moje žene Kati Vervega. — Leopold Vervega, Trbovlje I. 50093-31

Razno

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

Telefon 2059
PREMOG suha drva
POGAČNIK
Bohoričeva ulica št. 5

Katera
plemenita dama bi hotela odstopiti iz svoje garderobe ponošeno toplo obleko in plašč siromašni gospodični, ki je po nesrečnem slučaju ostala brez najpotrebnejšega. Za dobroto in uslugo bo vedno na razpolago za vsakovrstna ročna dela. Naslov prosim na oglas. oddelek »Jutra« pod »Hvaležna dolžnica«. 50298

ki krepi in zdravi
ŽELODEC
edini proizvajalec
LOVRO SEBENIK
Ljubljana VII.

18. in 19. DECEMBRA
prodaja antikvitet in umetnin

iz lastne posesti: gotske mobilije, gotske skulpture, renesansa: barok, Louis XVI. empire-mobilije, antčine oljnate slike, rezi, meissenski in starodunajski porcelan itd.

Ogled pončenši s 14. decembrom od 9. do 12. in od 14. do 16. ure, **Maribor, Gosposka ulica 8,** II. nadstropje, vhod skozi pasažo veletrgovine Martinz. 15098

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom smrti našega nad vse ljubljenega soproga, očeta, starega očeta, očma, brata in tasta, gospoda

ing. Antona Rudeža

se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni čč. duhovščini v Ribnici, predvsem g. dekanu Skubicu, čč. duhovščini v Dolenji vasi, Sodražici in Novi Štifti, gg. zdravnikom, zlasti še g. dr. Oražmu iz Ribnice, Sokolskemu društvu v Ribnici, Gasilnemu društvu Ribnica in Slatnek, pevskemu zboru za prelepo žalno petje, Slovenskemu lovskemu društvu — podružnica Ribnica, gg. županom Ribnice, Jurjovice, Sodražice, Sušja, Dane, Dolenje vasi in Loškega potoka, nadalje zastopnikom oblasti, Zveze industrijcev v Ljubljani, dr. Ivanu Lovrenčiču za tolažilne poslovilne besede ob grobu, ki jih je govoril v imenu ribniške doline, darovalcem vencev in cvetja ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so dragega nam pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti. Vsem in vsakemu naša ponovna iskrena zahvala.

RIBNICA, dne 14. decembra 1932.

Žalujoči ostali.

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

DRUGI DEL

145.

Tarzan je izgubil vsak up rešitve, ko so svečenice v dveh vrstah krenile proti njemu. A tedajci je nastala med svečeniki zmešnjava. Eden izmed njih., oduren gorilast velikan, je hotel izpodriniti šibkejšega tovariša, ki je z njim vred v vrsti čakal Tarzanove krvi. Tarzan ga je slišal, kako je divje zarjovel, ko ga je velika svečenica La zapodila na njegovo mesto.

OBELITE SVOJE ZOBE!

za tri stopinje in v treh dneh!

Ni več drgnenja s ščetkico, nekoristnega in razdražljivega. Poslužite se edinega postopka za odpravitev grdih rumenih madežev: en centimeter KOLYNOSA na suhi ščetki dvakrat na dan. Po treh dneh boste videli razliko. 340-4

KOLYNOS ozdravi usta, dela dih vonjiv in daje zobem njihovo prirodno belino.

KOLYNOS
antiseptično sredstvo,
najizdatnejše sredstvo za negovanje zob. En centimeter zadostuje.

Michel Zévaco: 217

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

Tako govoreč je po bliskovo vzdignil roko, v kateri je držal bodalce, in mu ga zasadil v prsi. Saint-Julien se je sesedel kakor vreča, še zavpiti ni utegnil. Concini se je s strahotnim, divjim obrazom sklonil k njemu in zaškrtal:

»Hej, Saint-Julien, ali me slišiš? Ne, nisi še mrtev! Vidiš, ta sunek bodi tvoje plačilo za to, da si me izdajal Leonori... Kaj ne, da sta vidva zasnovala vso čedno istorijo? Bertillo in Jehana si spravil v samostansko ječo, mene bi bil pa jutri peljal k prazni kletki, da bi se obrisal za oboje: za ljubezen in za maščevanje! Zdaj si izkusil, kaj čaka tiste, ki me izdajajo!«

S temi besedami se je vzravnal in brcnil umirajočega s poti: »Crkni kakor pes!«

33.

Ne da bi se ozrl, je naglo krenil dalje. Toda njegova pot ni vodila v Louvre. Ubral jo je v Pisateljsko ulico in na poseben način potrkal na vrata hiše, ki jo bralci že poznajo.

Sprejel ga je Perfekt Goulard, rekoč, da Klavdija Acquaviva ni doma. Dolgo sta se razgovarjala. Ko je Florentinec odhajal, mu je obraz kar sijal.

Kmalu za njim je odšel tudi Perfekt Goulard. Napotil se je proti ulici Sv. Dionizija.

Ko je minil zagato, v kateri je stala jetnišnica, je stopil iz temnega kotička človek, do nosu zahomotan v plašč, in krenil za njim. Bralec je morda uganil, da je bil ta zasledovalec Pardaillan.

Oči so se mu iskrile v temi.

»Tako mi Pilata,« je modroval sam pri sebi, »kako more biti kutar tu, kakor da bi prihajal iz Pisateljske ulice, ko sem na svoje oči videl, da je stopil v jetnišnico»... Da, da, zvodil me je za nos kakor pravega bebca. Hiša v Pisateljski ulici je spojena z jetnišnico po podzemeljskem rovu!... Nu, zato mi je stvar vsaj nekoliko jasnejša. Jutri si moram okolico jetnišnice bolje ogledati. Dotlej hočem pa vsaj paziti na svojega moža, čeprav se mi zdi, da je opravil svoje današnje delo in je kratkomalo namenjen spat. A tudi v tem primeru moram vedeti, kje bo prenočil, da se lahko zjutraj iznova lotim zasledovanja.«

Perfekt Goulard jo je mahal po ovinkih proti vratom Sv. Honorija in dospel do njih tik preden so jih zaklenili.

»Prav,« si je rekel Pardaillan, »pri kapucinih bo spal. To je dokaz, da ima Acquaviva tajne zveze z vrlimi menihi.«

Počakal je, dokler niso zaklenili vrat, in se nato vrnil po ulici Sv. Honorija, misleč sam pri sebi:

»Najbolje je, da storim po menihovem zgledu in grem počivat.«

Ko je prišel mimo ulice Sv. Tomaža, je zagledal na tleh razgrnjen papir. Morda bi bil šel mimo njega, ne da bi se bil zmenil zanj. A mesec je prav tisti mah svetlo posijal izza oblakov, in njegovi žarki so osvetlili pisanje.

Pardaillanove bistre oči so se ustavile na papirju; pobral ga je in se presenečen zdrznil.

»Grb montmartrske opatinje?« je zamrmral. »Vraga — pa ne da bi bila padla ta reč menihu izpod kute? Spravimo jo— človek nikoli ne ve, kaj mu utegne koristiti.«

In res je vtaknil papir v nedrije. Ko se je vrnil k »Velikemu odpiraču«, ga je hitro prebral.

»Ukaz gospe opatinje, naj spuste predložilca tega pisanja v njeno jetnišnico in izvrše vsako njegovo povelje, kakršnokoli bi bilo! Tako mi smrti božje, sreča mi je naklonjena; ta papirček je dragocen.«

Ves vzradoščen je legel spat, v svesti si, da ni zapravil današnjega dne.

Najdeni papir je bil tisti, ki ga je bil Saint-Julien pokazal vratarju samostanske jetnišnice. Zakaj je ležal na cesti? To bomo najlažje pojasnili, če se vrnemo k Saint-Julienu.

Ko je Concini odšel, je zavil v ulico Sv. Tomaža človek, ki ju je zasledoval že iz Orleanske ulice. Bil je Saëtta. Sklonil se je k Saint-Julienu in si vešče ogledal njegovo rano.

»Lep sunek!« je hladno zamrmral. »Ta se ne bo izlizal. Da bi živel le še uro in izpregovoril vsaj še pet besed — pa se upam prepričati signoro.«

Vzel je negibno telo na svoje močne roke in ga odnesel. Spotoma sta izgubila papir, ki je najbrže tičal ranjencu za pasom.

Saëtta je stopil v Leonorino sobo, rahlo položil ranjenca na zofo in ga molče pokazal Galigajki. Ko je ta spoznala vohuna, je komaj opazno zgrbančila obrvi. Kakor vsak, kogar je uporabljala, je bil v njenih očeh tudi Saint-Julien samo orodje. Zdaj, ko je bilo orodje strto, ga je bilo treba nadomestiti z drugim. S tem je bilo vse povedano.

»Ali je mrtev?« je hladno vprašala.

»Ne še, signora!«

»Kdo ga je tako zdelal?«

Saëtta je skomignil z rameni, češ, da ne ve.

»To je treba dognati,« je rekla Leonora po kratkem premisleku.

Kakor hitro se je oglasilo osebno zanimanje, je bilo njene ravnodušnosti do ranjenca konec. S Saëttovo pomočjo ga je jela spravljati k zavesti. Čez nekaj trenutkov je Saint-Julien odprl kalne oči, ki so jih že zagrinjale smrtne sence.

»Kdo vas je ranil?« je s sočutnim obrazom vprašala Leonora.

TRI MILIJONE žen ve: PRAVA LEPOTA brez kreme, brez pudra samo po „VELOUTY de DIXOR" Nadomešča kremo in puder, a se ne masti in ne maže obleke.
Gratis-kasete (proti 2 din za odpošiljatev) zahtevajte od zastopnika: COSMOCHEMIA. Zagreb, Smičiklasova ulica štev. 23

Lepota in zdravje
Problem zobovja se ne sme smatrati samo s stališča lepote; vpoštevati se more, da so usta ona vrata, skozi katera prodira v človeško telo največ razbolenj. Temu se je pa lahko izogniti.
Z vsakdanjo vporabo zobne paste Gibbs ohranite svoje zobovje ne samo lepo ampak tudi zdravo.
GIBBS

S 3,400.000 Din
zamore postati vsakdo zemljiščni posestnik, na tri dele, velike novo zgrajene industrijalne palače v centru Zagreba, vredne z inventarjem 8,500.000 Din, ki nosi letno brutto cca. 2,300.000 Din. Vloženi kapital se dotičniku v vrednosti takoj podvoji, a mu nosi obenem zajamčeno čistih 60.000 Din mesečno, na željo zamore vsak dan dobivati 2000 Din.
V podjetju je možno, a ne potrebno osebno sodelovanje.
Ponudbe na Jugomosse, Zagreb, Jelačićev trg št. 5, pod »4409«. 15066

Najlepše in najcenejše božično darilo
bo prekrasni roman
„Prokletstvo ljubezni"
ki izide v ponatisu v dveh debelih knjigah in mu bo cena samo Din 30.—. Po pošti Din 35.—
Naročila sprejema uprava „Slovenskega Naroda". Ljubljana

Polnovredni in moderni RADIO APARATI
raznih znamk od Din 1380.— dalje dobite pri
H. SUTTNER — LJUBLJANA
Tyršova (Dunajska) cesta 1B.
Ogled in predvajanje brezobvezno. — Ugodni plačilni pogoji. — Zahtevajte brezplačni cenik! 15025

ČUDO KOŽNE NEGE
Preizkusite »Lavenor« vodo za kožo in obraz z dodatkom Hamamelis virginica (Virginično čarobno grmičje — With Hazel). Avtoritete hvalijo zdravilno učinkovitost virginičnega čarobnega grmičja« Hamamelis: naglo odpravi vse kožne hibe, napne in posveži polt, prežene gube, ruge in druge starostne pojave. Te na čudo meječe lastnosti »virginičnega čarobnega grmičja« skriva »Lavenor« voda za kožo in obraz. Steklenice stanejo mala 20 Din, srednja 36 Din in velika 48 Din.
„Lavenor" voda za kožo in obraz
Izdelovalec Jünger & Gebhardt, ustanovljeno 1873, Berlin S 14.
Zaloga drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

LEPA JABOLKA
po Din 2.— kg nudi
GOSPODARSKA ZVEZA
LJUBLJANA. 13306

Moč osebnega vpliva
Korespondenčni tečaj za pouk v hipnotiziranju, sugestijah itd. — Uspeh garantiran! Cena znižana! — Zahtevajte prospekte pri
„Veda in Znanost", Celje, Razlagova 3 a. 12698

Cenjena gospodinja,
UPORABLJAJTE TUDI VI Z ZAUPANJEM DOMAČE
PRAŠKE ZA PECIVO
Adria
SAJ JAMČIJO ZA NAJBOLJŠO KAKOVOST. 15041

Oglasi v „Jutru" imajo siguren uspeh

ZAHVALA.

Ob priliki prebridke izgube naše ljube, nepozabne soproge, matere, hčerke, gospe

Minke Dželebdžić-Lah

trgovke v Ložu

smo dolžni zahvaliti se vsem, ki so nam na kakršenkoli način skušali omiliti trpko bol.

Izrekamo globoko zahvalo prôti g. Milošu Budimiru, ki se je pripeljal iz Ljubljane in opravil cerkveni obred.

Od srca se zahvaljujemo Pevskemu društvu za prekrasno petje, godbi, gasilnemu društvu, Sokolu s praporom, darovalcem cvetja in vencev, nadalje se zahvaljujemo vsem onim, ki so nam pismeno ali brzojavno izrazili sožalje, in vsem, ki so blago pokojnico spremili na njeni zadnji poti.

Lož, dne 13. decembra 1932. 15079

Globoko žalujoči soprog Steva z otroci, materjo in sorodstvom.

✝

Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani r. z. z o. z. javlja tužno vest, da je član njenega načelstva, gospod

Anton Kašman

posestnik in trgovec v Škofji Loki

dne 11. decembra 1932 umrl.

Pogreb blagopokojnega se bo vršil v sredo, dne 14. decembra 1932 ob 14. uri od hiše žalosti na mestno pokopališče.

Vzornega sodelavca bomo ohranili v trajnem hvaležnem spominu! 15089

KRUŠNO MOKO
in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri
A. & M. ZORMAN
Ljubljana
Stari trg št. 32. 18

Vse, kar želite, dobite v »Jutrovem« malem oglasniku.

ČEVLJI NOGAVICE

J. LAH MARIBOR

✝

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš dobri, iskreno ljubljeni soprog, predragi oče, brat, stric, svak in tast, gospod

Henrik Pfeifer

deželni tajnik v pokoju

dne 13. t. m. ob 9. uri dopoldne po krajšem, težkem trpljenju, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega bo v četrtek, dne 15. decembra 1932 ob 4. uri popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 13. decembra 1932.

Žalujoča soproga z otroci in ostalo sorodstvo

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.